

DOMOLJUB

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Izhaja dvakrat na mesec in sicer prvi
četrtak po 1. in 15. v mesecu. Cena mu je
1 K 60 v na leto, (za Nemčijo 2 K 8 v,
za Ameriko in druge tuje države 2 K
60 v). — Spisi in dopisi se pošiljajo: Ured-
ništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Seme-
niške ulice št. 2, naročnina, reklamacije in
inzerati pa: Upravištvu „Domoljuba“
Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. *****

Inzerati se sprejemajo po sledečih
cenah: Enostopna petstvrsta (šestina „Domo-
ljubove“ širine, 34 mm) stane za enkrat 30 v
če se tiska dvakrat 26 v, če se tiska trikrat
24 v. Pri večkratnem objavljenju znaten
popust. — Reklamne novice navadna
garmondvrsta 60 v. *****
Čekovni promet pošto-hranilišnega
urada št. 524.797. *****

Štev. 14.

V Ljubljani, dne 20. Julija 1905.

Leto XVIII.

Zavarovanje poslov.

Cim pride človek, ki nima last-
nega premoženja in je navezan samo
na svoje roke, do treznih let, brž
začne resno misliti, kaj bo na starost.
Ko se oženi, mu gre vse sproti; rajše
mu zmanjkuje, nego ostaja. Zato pa
nimajo posebno mikavnost vse službe,
ki je z njimi zvezana pokojnina ali
preskrbnina za starost. Gruntarske
hčere gredo rajše za kakim dosluž-
nim vojakom s certifikatom, ki ima
zagotovljeno cesarsko službo s po-
kojnino, kot bi se možile na grunt.

Pokojnine pa nimajo samo državni
uslužbenci, marveč tudi pri drugih
večjih podjetjih je za uradništvo, pri
nekaterih tudi za delavce preskrbljeno
za starost. Delavci se že dolgo časa
potegujejo, naj se zanje splošno kaj
stori v tem oziru. Dozdaj so zava-
rovani, da dobe v bolezni zdravnika,
zdravila in šestdeset odstotkov svoje
plače na dan redno skozi dvanajst
tednov; če umrjo, dobe njihovi do-
nači pogrebno. Vrh tega dobe, če
se ponesrečijo pri delu, letno odškod-
nino, dokler in kolikor so za delo
nesposobni; če se pa pri delu do-
smrti pobijejo, gre njihovim domačim
primerna odškodnina.

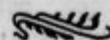
Posli, gojzdní in poljedelski de-
lavci niso bili doslej nikjer zava-
rovani. Pač je po postavi dovoljeno,
da sme gospodar zavarovati pri bla-
gajni tudi take delavce, toda v naši
deželi se ni v tem oziru nič zgodilo.
Posebno grdo je to, ker niti država
po svojih in verskega zaklada gojzdnih
ni svojih mnogoštevilnih, večinoma
dolgoletnih delavcev nikjer zava-
rovala. Tudi po mestih, zlasti v Ljub-
ljani, moramo grajati, da se gospo-
darji za posle v tem oziru niso nič
brigali. Zana kmetih je bilo seveda
to dozdej nemogoče. Ali naj bi nosil
kmet vsak teden zavarovalnino v
mesto, kjer je sedež bolniške bla-
gajne in bi za vsako bolezen odtam
klical zdravnika, da potrdi bolezen,
in na podlagi tega potrdila še-le iskal
pri bolniški blagajni bolniščine za
bolnega posla?

Kolikor se pa razteguje zava-
rovanje obrtnih delavcev, toliko se pa
manjša število kmečkih poslov in
delavcev. Zlasti bi zavarovanje za sta-
rost, ko bi se ne oziralo na kmečko
delavstvo, zopet silno poredčilo že
tako pičle vrste hlapcev in dekel.

Državnemu zboru je že predložen
načrt zakona o delavskem zava-
rovanju. Pohvaliti ga moramo, da se
vsaj nekoliko ozira tudi na kmetijsko
delavstvo. Preteklo bo sicer še nekaj

vode, preden bo državni zbor to po-
stavo sprejel, toda potje odprta in dolgo
ne bo mogoče čakati v tem oziru.
Stvar je izredne važnosti. Tovarniški
in drugi obrtni delavci, še bolj pa
fabrikantje in gospodarji se že teme-
ljito razgovarjajo o tem načrtu; po
obrnih in trgovskih zbornicah, po
shodih in društvih se sklepa o tem;
po časopisih se razpravlja delavsko
zavarovanje. Eni so proti, drugi za;
gospodarji se boje novih bremen,
delavcem tudi marsikaj v postavi ni
všeč. Edino kmet molči, ker ga do-
zdaj še niso podučili, da se ta načrt
v živo tiče tudi njega.

Neobhodno je potrebno, da vsak
razumen kmet gospodar pozna to
zadevo; treba je, da se kmetje zbi-
rajo in posvetujejo o tem, ter na-
tančno povedo svoje želje in pomi-
sleke, da se bodo mogli njihovi po-
slanci ravnati po njih. V prihodni
številki pojasnimo natančno, kaj obeta
nova postava kmetom. Za danes ome-
njamo le, da bi morali biti tudi vsi
kmečki posli, če se sklene omenjena
postava, zavarovani za bolezen in za
onemoglost in starost. To kaže velik
napredek; treba bo pa vsestranskega
premišljevanja, da se zadene pravo.

Kotiček za a. p. in p.

Fantje abstinentje! Zdaj imamo pa svoj časopis: „Piščalka za abstinate, pivce in pijance“ mu je ime!

Nekaterim se ime ne dopade. Meni se pa! Če ve kdo za boljše, pet kron mu dam zanj.

Piska pa prav lepo, in take „viže“ in napeve, kakoršnih je bilo najbolj treba.

Ljudem sicer bolj dopadejo tiste: Sladke vince piti svoje žive dni, svoje žive dni brez vse skrbi, to me najbolj veseli.

Mnogi bodo še nalašč peli: Mi pa ostanemo kakor smo bili, vince pijemo, zdravice pojemo trč! trč! . . .

Mnogim pa je besed in arije že davno zmanjkalo in le še tulijo.

Pa to ravno kaže, kako močno je treba bilo take piščalke, ki bi nam piskala v uho treznost in pamet. Čast gospodu Leopoldu Lenardu, ki jo je vrezal in „vštimal“.

„Samo, če ji ne bo sape zmanjkalo?“ Ne more zmanjkati! Ni treba dvajset tisoč narečnikov, kakor „Domoljubu“. Če jih dobi en tisoč, pa je na trdnem! Pa jih bo več!

Računime! Kdo bo naročil? Mi fantje abstinentje, ki nam preostaja denar, naročili bomo kar vsak po več iztisov!

Potem bodo narečili vsi duhovniki, razun nekaj prav starih gospodov, ki se jim že ni treba več brigati za ta svet. Duhovniki v službi pa bodo naročili brez dvoma vsi, razen če so že naročeni na nekaj nemških protialkoholnih listov in imajo že večje znanstvene knjige o tem vprašanju.

Naročili bodo gg. učitelji in učiteljice, ni treba da vsi, da je le pri vsaki šoli en iztis. Nemci imajo 44 protialkoholnih časopisov in pri petih so učitelji uredniki.

Narečila bodo „Piščalko“ vsa društva, ki imajo namen zboljšati нравno in gmotno stanje svojih udov: Izobraževalna društva, Marijine družbe, strekovna društva, tudi socialdemokratska društva; po družih deželah so celo socialdemokratje več storili zoper pijančevanje kot katoličani.

Po mestih bo v raznih stanovih nekaj naročnikov: Saj en tisoč iztisov še dosti ne bo!

Ali je sploh mogoče misliti slovenske župnijo, kjer bi ne bilo prav nobenega naročnika? To bi se reklo misliti, da med tisoč, tri tisoč, pet tisoč ljudmi ni enega, ki bi hotel misliti, videti in pomagati ob tej splošni kugi alkoholizma.

Kdor pa hoče tukaj pomagati, mora študirati, mora brati. Ni da bi moral ravno to „Piščalko“, lahko si izbira med drugorodnimi časopisi in knjigami. Lahko pa rečem, da se že prva številka „Piščalke“ lahko pokaže poleg najboljših nemških listov glede vsebine in glede oblik.

Torej vzemite nakaznico in zapišite: „Piščalka“ na Jagnjenici pri Raddečah, 2 kroni za pol leta. A.

Političen pregled.

Iz državnega zbora.

V soboto teden je imela poslanska zbornica zadnje sejo v tem zasedanju. Kako se časi spreminjajo. Ze leta in leta smo ob koncu vsacega zasedanja tarnali na „razvalinah“ parlamenta, nad katerimi je vihrala zastava neizprosne obstrukcije. Toda danes je drugače. S ponosom lahko zremo na zadnje tako plodonosno zasedanje državnega zbora. V petih mesecih je parlament dovršil ogromno delo. Še v maju ni nihče mislil, da se posreči premirje in poslanci razidejo mirnim potom, želeč si mirne počitnice po dovršenem delu. Vlada je dobila vojaške novice, začasni proračun, carinski tarif, nove kredite za alpske železnice in celo trgovinsko pogodbo z Nemčije. In kaj je vzrok temu prevratu, kaj je ukrotilo obstrukcijo ter zopet omogočilo redno parlamentarno delo? V prvi vrsti je bil pač baron Gavč, ki je s svojim resnim nastopom, odkrite besede in pošteno obljubo ustvaril v zbornici razmere, v katerih se lahko dihale vse stranke. Vse večje in resne stranke so se prepričale tekem prvih tednov, da hoče baron Gavč uveljaviti zopet ustavne običaje, ogniti se političnih grehov ter vrniti parlamentu njegove pravice, katere je izgubil pod Kerberjem. Ta prevrat je drugič pospešila velika zmedenost in upornost na Ogerskem, ki stresa vso državo. Vzbučena se je avstrijska zavest, nehote so se vsaj začasno zblížale stranke, da odvrnejo pretečo nevarnost in branijo skupne avstrijske koristi. Da pa ostane tako težko pridobljeni mir v avstrijski zbornici, bo moral držati baron Gavč besedo in izpolniti Čehom in Slovencem dane obljube.

Razprave v državnem zboru in delo naših poslancev.

Zadnjič smo poročali o razpravi glede italijanskega vseučilišča. Sedaj zahtevajo italijanski poslanci drugo branje vladne predloge, proti čemur so se izrazili načelniki klubov, ki zahtevajo, da se zgodi to šele jeseni. Naši poslanci pa so pri tej

priliki ponovili svoj sklep, da se sme dati Italijanom vseučilišče, le če se ustanovi tudi v Ljubljani slovensko vseučilišče. — Precej prahu pa je vzdignila v zbornici razprava o železničnem kreditu. Kerberjeva vlada je že pred štirimi leti predložila zbornici dva velikanska načrta, za katera bi morala država najeti milijardo kron. Grozna svota. To so takozvane vodne ceste na Moravskem, Češkem in Galiciji, druga železnična zveza s Trstom skozi Bohinj. O kakih vodnih cestah še sedaj ni duha ne sluha; a pri železnicah so se hudo vrezali inženirji, ki so delali načrte in proračune. Ze pred štirimi leti je bilo dovoljenih 224 milijonov kron; sedaj jih pa nujno zahteva vlada še 91 milijonov in sicer za tekoče leto 60 milijonov in za naslednja leta 31 milijonov. Po prizadevanju Gavčovem in po dolgotrajnih obravnavah je zbornica dovolila vladi to veliko posojilo pod pogojem, da se poddržijo nekatere železnice. — Pri razpravi o kvotnem vprašanju, koliko naj prispeva Avstrija in koliko Ogerska za skupne izdatke, je obveljal sklep, za katerega sta glasovala tudi Ploj in Šusteršič in ki se glasi: „Prva naloga vlade je, da zabrani nasproti Ogrcem vsako finančno ali državno pravno zagato Avstrije in vsakem slučaju da parlamentu priliko, da stori svojo dolžnost in prosto sklepa.“ Nato je prišlo na vrsto poročilo carinskega odseka o trgovski pogodbi z Nemčije. Pri tej razpravi, med katero je prišlo do burnih prizorov med vse-nemcem Steinom in češkimi radikalci, je govoril tudi poslanec Povše. Sprejeta je bila trgovska pogodba z Nemčijo z vsemi glasovi proti glasovom čeških radikalcev. Poslanec Pfeifer je vložil nujni predlog za podporo nesrečnim Dolencem, katerim je uničila toča poljske pridelke. Poslanec Rici pa je vprašal vojnega ministra, kaj hoče storiti proti temu, da se ob taki vročini, kakoršna vlada letos, omeje orožne vaje. Po teh razpravah je bilo to zasedanje zaključeno. Državni zbor se zopet snide jeseni.

Spor med vladarjem in Mažari.

Pred kratkim je pozval ogerski ministrski predsednik Fejervari k sebi voditelje vladi nasprotujočih strank, da jim naznani vladarjevo željo. Fejervari je naznanil, da obstoje nespোরazumljenja med vladarjem in večino ogerskega državnega zbora le v vprašanjih, ki se tičejo armade, ker ima vnetanje političnih in gospodarskih vprašanjih ogerski državni zbor proste roke. Vladar je voljan rešiti vprašanje o skupnih vojaških znamenjih. Tudi pri unanjih zastopstvih se uvedejo skupne zastave in grbi. Vladar je že dovolil, da se sme uporabljati madjarščina

pri vojaških sodiščih kakor je tudi že vrejeno vprašanje o dopisovanju vojaških oblasti v madjarščini. Ker manjka še približno 3000 ogrščine zmožnih častnikov, še ni mogoče uvesti mažarščine za polkovni poučni in službeni jezik. Zahteva za ogrski poveljni jezik ni utemeljena v nobenem ogrskem zakonu, ker razločuje ogrska zakonodaja cesarsko armado in ogrsko deželno brambo. Nastala bi v armadi velika zmešnjava, če bi se dovolil mažarški poveljni jezik, ker bi potem to zahtevali tudi Čehi, Poljaki in drugi. Končno je prosil voditelje opozicije, naj izločijo iz svojega načrta vojaške vprašanje, da omogočijo parlamentarno vlado iz večine. Tako vlada in Fejervari! Ogrji se jima pa smejijo.

Cesar v Ištu.

Vladar se je podal kot vsako leto na svoje letovišče v Ištu. Sem pride ogrski ministrski predsednik Fejervari, da mu potoži svoje križe in težave, svoje neuspehe in samoglavnost ogrskih politikov. Tudi Gavč se poda tje, ki bo pa prinesel vladarju veselo poročilo.

Iz Balkana

poročajo o nemirih ob črnogorski meji. Črnogorci so napadli dve uri od Berane turško stražnico. Straža močna 11 mož se je umaknila. Črnogorci so poizkusili tudi utihotapiti orožje v Turčijo, a turška vojaška patrolja je to preprečila. V boju so bili ubiti trije črnogorski tihotapci, ostali so pobegnili. V severni Makedoniji se tvorijo sedaj mogočne albanske čete, ki pripravljajo skupne napade na srbska obmejna mesta. Srbsko prebivalstvo beži.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Francoska zbornica je docela odobrila načrt o ločitvi cerkve od države. V Rimu pa zboruje ravno sedaj komisija kardinalov, ki se posvetuje o preosnovi francoske cerkve. Ta bo uredila cerkvene razmere, ki bodo edgovarjale novemu položaju od države ločene cerkve na Francoskem.

Nemiri na Ruskem.

Tužna Rusija.

Zadnjič smo poročali o groznih nemirih v Lodzu, in danes imamo poročati o vojaški vstaji v Črnem morju. Če smo dosedaj poročali o delavskih nemirih, ki so se vrstili v Rusiji, je bilo hudo; veliko hujše pa nam je, ko poročamo o vojaških uporih. Ti upori

so pokazali, da se maje v Rusiji oni steber, na katerega se je car s svojo birokracije najbolj upiral. Čeprav so bili ti upori nekaj nespametnega od strani upornežev in čeprav jih je ravno vsled tega carska moč zatrla, vendar uvidi vsak, da bo ogenj, ki tli pod pepelom, bruhnil skero gotovo pri prvi priliki zopet na dan. Car in njegova bližnja okolica se bode morala privaditi na misel, da ni ona edina poklicana misliti za vse ljudstvo. V Peterburgu se je zbrala nedavno pravoslavna duhovščina. Znano je, da hrepene ruski popi po neodvisnosti od uradništva. Danes ima policaj v ruski cerkvi večjo oblast, nego škof. Na zborovanje pride policaj in je razpusti. Najhujši črv, ki gloje na tužni Rusiji, pa je mednarodno židovstvo, ki podpira uporniško gibanje z denarjem in tiskom. Judje upajo, da po oporih dobe enakopravnost v Rusiji, se vsilijo v parlament in v javne službe in tako dobe vodstvo v roke. Tako se združujejo najrazličnejše sile, da pretresajo orjaško Rusijo. Nad njo pa bedi car v skrbeh ne vedoč, kaj bi storil, komu zaupal. Boji se ustave, ker ne ve, s kakšnim ljudskim zastopstvom bi moral deliti vladarsko oblast.

Vstaja mornarjev v Odesi.

Pred par tedni je izbruhnila v južnoruskem mestu Odesi ob Črnem morju vstaja. Množica je hodila ponoči po ulicah, plenila, vrgla pred zastopnika tujih vlad bombe in se rila proti luki. Prodiranje vstajnikov je vstavilo vojaštvo, ki je vhod v luko zastražilo. Kmalu je bil proglašen v Odesi preki sod, ki je obsodil nad sto ljudi v smrt. Istočasno so se uprli mornarji bojne ladije „Potemkin“. Upor se je pripravljal že delj časa, a bil vendar premalo premišljen. Kako se more upreti jedna borna ladja, če ni popolnoma gotova, da ji bodo sledile tudi druge sestre. Uporniki na „Potemkinu“ so obstreljavali s topovi Odeso in druge ladje, ki se niso hotele upreti. Nato je odplul „Potemkin“ na romunsko obrežje proti luki Konstanca, kjer se je udal z upornimi ruskimi torpedovkami vred romunskim oblastim podstavljenimi pogoji. Moštvo se je izkrcalo na suho, ter bo razdeljeno v malih oddelkih po raznih krajih dežele. Ruske ladje so prišle po „Potemkina“ in ga odvedle domov. Moštvo se menda ne povrne v Rusijo.

Rusko-japonska vojska.

V Mandžuriji.

Poročila o kaki veliki zmagi, ali kakem večjem porazu dosedaj še ni in ga najbrže

ne bode, kakor pripovedujejo zadnja poročila. Japonci so začeli s prodiranjem in pridno potiskajo Ruse nazaj. Pri tem pride do večjih ali manjših spopadov, ki nimajo posebnih posledic. Na obeh straneh jih pade nekaj, nekaj jih ujamejo in velika igra se igra nemoteno naprej.

Kak je položaj ruske armade?

Rusi zatrjujejo, da je njihova armada sedaj v takem položaju kot še nikoli. Linevič je preskrbel armado z vsem potrebnim in moštvo je navdušeno ter pripravljeno za boj. Drugačna so londonska poročila o ruski armadi. Ta pravijo, da so Linevičevi vojaki sila klaverni. Linevič jim je pravil, da bo Japonce pregnal iz Mukdena in jih premagal. Sedaj Linevič dela povsod velike utrdbe. Če napade Japonce, se mu bo slabo godilo, ker prav nič ne ve, kje je Ojama. Najbolj je potrta vojake vest o porazu brodevja in upor črnomerskih mornarjev. Častnikom je vseeno, ali zmagajo ali ne, vojaki se pa odkrito izražajo proti vojski. Če je verjeti angleškimi poročilom, potem Rusi ne morejo upati na zmago, še manj pa na srečen izid vojske.

LISTEK.

Blazni Jakob.

V. Kosmak.

Neko popoldne meseca majnika se napatim na izprehod k razvalinam starega gradu, ki so bile v bližini mojega rojstnega kraja. Jasno nebo se je radostno oziralo na cveteče travnike in zelena polja. Zrak je bil kakor napojen z balzomom. Po drevju so skakljali in prepevali krilati pevci, po zraku pa so brnele mušice, kot bi nekje v daljavi zvenela harfa. Pot me je vedla skozi vinograd v gozd, kjer so vitke jelke in košate bukve tvorile gesto senco. Kakšna tihota je vladala tu notri! kak hlad, kake mehke preproge iz mahu! Pomiloval sem ljudi, ki stanujejo v velikih mestih in ne poznajo gozdov. Ti ne poznajo največje krasote v narodi. Par trenutkov sem premišljeval to krasoto, potem pa stopal po mali strmini dalje proti razvalinam. Tisoče cvetic me je pozdravljalo, tisoče metuljev me je obfrfotavalo, stopal sem zamišljeno dalje in bil sem — skoraj nevede kdaj — na vrhu pri razvalinah.

Starodavno, začrnele zidovje je otožno kipelo proti nebu, in skozi porušena okna je sijalo majnikovo solnce v notranje prostore in obsevalo osat in drugi plevel, ki

se je razraščal na dvorišču. Nemo sem gledal to razpale zidovje in nekako tesno mi je bilo pri srcu.

„Dobrodošel prijatelj, kaj pa iščeš tukaj?“ začujem nenadoma za seboj nekoga spregovoriti. Ozrem se in vidim pred seboj slabe oblečenega, sestradanega moža, ki me je motril z osornim pogledom. Brado je imel sivo in razmršeno in dolgi lasje so rado vedno gledali iz raztrganega klobuka. Začuden sem ga motril od vrha do tal.

„No, kaj me tako gledaš? Glej te je moj grad, a moji spremljevalci so mi vsi ubežali in me zapustili. Pojdi, da ti razkažem v gradu svoje dragocenosti!“

Boječe sem se umikal neznanemu prišlecju korak za korakom in kmalu ubral pot pod noge nizdoli. Ko sem bil že nekoliko oddaljen, sem slišal, da je klical za menoj: „Ako jo srečaš, nikar je ne pozdravi!“

Ko sem prišel domov, sem pripovedoval kaj sem doživel.

„A, to je bil pa blazni Jakob“, dejali so mati.

„Kdo je to?“ vprašal sem z velikim zanimanjem in radovednostjo.

„E to je žalostna povest — poslušaj jo!“

V Dragi je živel pred nedolгим časom krojač Pinka. Imel je čedno hišico in pošteno preživljal ženo in enega sinka Jakoba, ki je bil priden in poslušen deček. Hodil je v šolo in ko je bil star dvanajst let, ga je vzel oče „v šolo“ in kmalu je pomagal pri njegovem rokodelstvu kot izučeni pomočnik. Vsem se je dobro godilo, posebno pa Pinkovki, ki ni imela drugega dela, kot kuhati, prati in oskrbovati dve kozi.

Toda kmalo se je vse spremenilo. Pinka, ki je dan za dnem sedel sključen pri šivalnem stroju, se je letila jetika in ga kmalu spravila pod zemljo.

Za Pinkove so se začeli žalostni časi. Vse je bilo prazno in zapuščeno, povsodi je manjkalo očeta. Mati je hodila molče s povešeno glavo semintja, Jakob pa je žalosten posedal pri očetovem stroju, a do dela ni imel več veselja.

Minil je Božič in predpust, in ko je spomladi pričelo poganjati prvo zelenje, mu je mati pripravila perilo in mu navezala sveženj. Jakob je šel na pokopališče in se poslovil od očetovega groba. Ko je prišel domov, je padel materi okrog vratu, poljubil jo na čelo in jo tolažil: „Ne jokajte mami, ako Bog dá, se čez dve leti zopet vidiva in potem boste lahko brez skrbi živeli pri meni, jaz ostanem vedno vaš hvalni sin.“

Pokropil se je z blagoslovljeno vodo in odšel po svetu.

Bil je v službi pri raznih mojstvih po mestih in na deželi. Od časa do časa je

pisal materi, kako se mu godi. Od začetka mu je mati odpisovala, toda vedno redkeje in redkeje, dokler niso pisma od nje popolnoma izostala. Jakob si tega ni znal razložiti, dasi je ugibal in ugibal na vse različne načine. To pa mu niti na mar ni prišlo, kar se je doma med tem prigodilo.

V Drago je prišel neki črevljar, ki se je s Pinkovko kmalu seznanil, ko je videl, da je še precej trdna vdova in da ima hišico ter tudi nekaj pod palcem. In tudi tu se je pokazalo, da je neumen star človek hujši od mladega. V kratkem sta se vzela, dala je nanj prepisati hišico, na Jakoba pa je pri tem popolnoma pozabila.

* * *

Minuli ste dve leti in po poti proti Dragi je stopal Jakob. Kako lahko in z veseljem se stopa proti domačemu kraju! Utrujen je obstal Jakob pred rojstno hišo, ko so je ravno obsevali zadnji žarki zahajajočega solnca. Stopil je čez prag, odprl vrata v hišo — za mizo je sedela mati z nekim tujim možem pri večerji. Jakob ji je podal roko in ji radostno voščil dober večer. Mati pa je prebledela in odhitela vun. Jakob je začuden uprl pogled v tujca za mizo in odšel za materjo.

„Kdo pa je oni tujec v hiši?“

„Tvoj novi oče in moj mož.“

„Kaj? — — Je mogoče? — In niti pisali mi niste o tem? — — Ali se niste zanesli na mojo pomoč?“

„Kako naj se zanašam nate? Tebe lahko k vojakom vzamejo in kaj naj počnem sama?“

„Mene k vojakom, edinega sina?“

„In kaj je s hišico?“

„Za to se nič ne brigaj. Hišica je moja in jo dam lahko komur hočem. In sploh — kaj te briga to, kar jaz delam? Saj boš itak jetičen kot je bil tvoj oče. Ali naj bom vedno za usmiljeno sestro kot v bolnišnici?“

Jakob je nekaj časa premišljeval, potem pa se obrnil in molče odšel.

Zunaj se je med tem stemnilo. Odšel je na pokopališče. Poiskal je očetov grob, prekrizal se in molil nekaj časa, potem pa sedel na grob, oprl komolca na kolena, naslonil lice ob dlani in sedel nepremično.

Ura za uro je minevala a ni odšel še domov. Zjutraj ni bilo o njem ne duha ne sluha. Cel teden, cel mesec in še dalje ni vedel nikdo ničesar o njem povedati.

Pozneje pa je povedal ta ali oni, da ga je videl na grajskih razvalinah, kjer si ga tudi ti danes dobiš. Pravili so, da se vsakega ogiba in se skuša pred njim skriti.

Mati ga je šla nekoč iskat in ga našla blizu razvalin v grmovju, kjer je nabiral lesnike. Toda komaj jo je zagledal, se je stresel, začel grabiti kamenje in metati za

nje, tako, da je mati takoj pobegnila. Komu drugemu ni storil nikdar nič žalega, ako so ga pustili pri miru. Ljudje ga tudi niso nadlegovali. Nikdo se ni zmenil zanj, kaj dela in s čim se živi.

Ko je zapadel sneg in je pričel pritiskati mraz, je začel zahajati v bližnje vasi. Šel je v kako hišo, sedel k peči in molče čakal, da so mu dali kaj jesti. Ko se je najedel, je molče odšel, kot je prišel. Reven! Zmešale se mu je, tako silno ga je zbolelo, da je mati nanj pozabila in oddala hišico tujcu. Tako blazni ubogi Jakob že nad trideset let. V klet v starem gradu si je nanosil mahu in listja, tja znese tudi sadje, krompir in drugi živež, ki ga dobi na polju. Pozimi pogosto vidim, da se vzdiguje dim iznad podrtin, takrat si kuha obed.

Z ljudmi ne govori, le če ga kdo obišče in mu prinese kaj za jesti, mu reče za slovo: „Ako jo srečaš, nikar je ne pozdravi.“ S tem misli na svojo mater, meneč, da še živi in ga še sovraži.“

„Ali je že umrla?“

„Seveda. Z možem se nista razumela. Bil je pijanec, zapil hišo in umrl v ječi.“

Od tega časa sem se začel za nesrečnega Jakoba zanimati. Sklenil sem, da ga kmalu spet obiščem pri grajskih razvalinah. Toda vedno sem odlašal.

Nekega popoldne meseca novembra je sijalo jesensko solnce v vsej svoji lepoti. Morda letos ne bo več tako prijaznega dne, mislil sem si in se napravil na pot k razvalinam. Šel sem zopet skozi vinograd proti gozdu. Kako je bilo zdaj vse drugače. Nikjer cvetja, ne zelenja, ne pisanih metuljev.

In v gozdu! Jelke so se tožno majale in šepetale jesenske žalostinke. Pri vsakem koraku je zašumelo listje pod nogami, ki ga je natresel veter po tleh.

Razvaline starega gradu sem videl že od daleč skozi goli gozd. Ko sem prišel bližje, sem zapazil Jakoba, ki je zamišljen sedel na obzidju. Oblečen je bil v star plašč, roko je držal nad očmi in nepremično zrl v daljavo.

Počasi sem se mu bližal.

Ko me je zaslišal, se je obrnil proti meni, pokazal z roko v daljavo, kjer se je nebo navidezno stikalo z zemljo in vprašal:

„Kako daleč je do tje kaj?“

„Zakaj pa to vprašujete?“

„Zakaj? Oditi moram tje kaj.“

„Kaj pa bote delali tam?“

„Lastovke so že zdavnaj odletele tja — samo jaz sem še tukaj.“

„Pa pojdite z menoj doli v vas, da se pogrejete, tukaj vas zebe.“

„Jakoba in razvalin ne zebe.“

Hotel sem se spustiti z njim v kak pogovor, a me je kratko zavrnil: „Le pojdite

sami, a če je srečate, nikar je ne pozdravite*, in zopet se je zagledal v daljavo.

Odšel sem počasi proti domu. Po nebu so se podili temnosivi oblaki, veter je začel pihati močnejše in na drevju je trepetalo suhe listje kakor krila pojemajočega metulja.

Prišel sem domov že po solnčnem zahodu. Mesec je bil že visoko in zdelo se mi je, da hiti za oblaki tja nekam v daljavo.

Ko sem zaspal, se mi je sanjalo, da vi-

dim Jakoba sedeti na grajskih razvalinah v luninem svitu. Roko je držal nad očmi in strmel samo v daljavo. Na obzorju se je hipoma pokazala neka svetloba kot severna luč in obsijala Jakoba, da je bil videti kakor v ognju. Njegova postava se je začela večati in večati in je segala skoraj do oblakov. Njegovi lasje so vihrali v vetru in oči so se mu bliskale. Zamahnil je z roko in zaklical, da je edmevalo daleč na okrog: „Ne pozdravi je!“

V tem trenetku sem se prebudil. Zunaj

se je že danilo in ko sem se ozrl skozi okno, sem videl, da naletava prvi sneg.

* * *

Zvečer se je razširila po vasi novica, da so našli blaznega Jakoba na grajskih razvalinah mrtvega.

* * *

Vi, ki trdite, da preprosto ljudstvo nima čuta in srca, kaj vam govori Jakobova usoda?

Razgled po domovini.

20. avgusta v Ljubljano! V zadnji številki „Domoljuba“ smo ponatisnili vabico na slavnost 30 letnice Marijinih družb v Ljubljani, ki se bo obhajala, kakor čujemo, zelo slovesno. Danes vabimo iznova vse mladeniške in moške Marijine družbe in jim ključemo: Na noge! Vse družbe naj bi bile zastopane ta dan pri slavnosti tristoletnice! Pridite v obilnem številu! Pridite z zastavami! Pokažimo se, koliko nas je!

Doslej so se že oglasile te družbe: 1. Mladeniška Marijina družba v Kamniku; 2. Mladeniška Marijina družba v Mengšu; 3. Meščanska Marijina družba v Kranju; 4. Moška Marijina družba na Prežganju pri Litiji; 5. Marijina družba v Goričah pri Kranju; 6. Mladeniška Marijina družba v Bučki na Dolenjskem; 7. Marijina družba mož, žena, fantov in deklet v Preski; 8. Mladeniška Marijina družba v Starem trgu pri Ložu; 10. Mladeniška ter moška Marijina družba v Selcih nad Škofjeloke; 11. Mladeniška Marijina družba v Dev. Mar. v Polju; 12. Dekliška in ženska Marijina družba v Selcih nad Škofjeloke; 13. Mladeniška Marijina družba v Javorjah nad Škofjeloke; 14. Mladeniška družba v Zapogah; 15. Mladeniška Marijina družba v Predvoru; 16. Mladeniška Marijina družba v Ambrusu; 17. Mladeniška Marijina družba v Domžalah; 18. Mladeniška in moška Marijina družba na Jesenicah, na Gorenjskem; 19. Dekliška Marijina družba v Šmarju pri Ljubljani. — Seveda se z veseljem pričakujejo tudi izvenkranjske slovenske družbe. Tržaška noveustanovljena moška družba se je sama oglasila. Čast ji za to! Dobrodošli bratje tržaški! — Pridružite se jim tudi drugi! Zastopane naj bi bile vse slovenske družbe!

Za to priliko bo izšla tudi primerna spominska knjižica, ki bo takrat

tiskana. Obsegala bo imena, leto ustanovitve in število udov.

Povest „Žrtve spovedne molčečnosti“, katere smo v predzadnji številki našega lista priperočili, velja s poštnino vred 2 K 10 v. in se naroča v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani. Kdor želi čitati kako posebno mično povest, naj si jo nabavi; naj bi tudi v nobeni ljudski knjižnici ne manjkala.

Romanje v Loreto. Romarjev se je oglasilo toliko, da je mogoče sprejeti le še nekatere. Ake se še torej kede misli tega romanja udeležiti, naj ne pošilja takoj voznine, temveč naj podpisano vodstvo preje pismeno vpraša, če je še mogoče sprejeti ga, da si tako prihrani nepotrebne stroške, ki bi jih imel s pošiljanjem voznine. Druga potrebna pojasnila prinese prihodnja številka „Domoljuba“. Vodstvo tretjega reda v Ljubljani.

Letnisestanek društev „Slovenske kršč. soc. zveze“ bo letos v Mariboru. Prične se prvo nedelje v septembru dne 3. septembra z veselico, v ponedeljek, dne 4. septembra pa bo poučne zborovanje. — Te zborovanje ne bo imelo, kakor ono lani na Brezjah, znak manifestacije, ampak bo nekaj poučni kurz za voditelje društev. Že danes opezarjamo na to zborovanje s pozivom, da vsako društvo odpošlje na ta sestanek nekaj članov. Ta sestanek bo zopet mnogo pripomogel za nadaljni uspešni razvoj naših društev.

„Društveni koledarček“ za l. 1906. izda tudi letos „Slov. kršč. soc. zveza“. — Uredniško delo se je že pričelo, zato prosimo vse one, ki bi želeli dati kaj svetov, ali ki imajo že kaj pripravljenega gradiva, da isto nemudoma pošljejo na naslov „Koledarčkovega“ urednika gosp. Luke Smolnikarja, stolnega vikarja v Ljubljani. V društvih naj

tajniki zapisujejo naročnike na „Koledarček“. Cena „Koledarčku“ bo tudi letos 1 K.

Za uravnavo Sore je dovolilo ministrstvo k stroškom 405 000 kron petdeset odstotni državni prispevek tako, da bo torej država za to prispevala polovico. Navadno država ne prispeva v toliki meri, a trudoljubnemu prizadevanju g. poslanca Povšeta se je posrečilo izposlovati tako znaten prispevek.

Vodja salezijancev utonil. Dr. Angelus Festa, vodja salezijancev v Ljubljani — je preminul v noči 4. do 5. junija. Njegovo veliko veselje je bilo knjapati se zvečer, ko so že drugi počivali. Zadnji večer je bil jako dobre volje, veselil se je zlasti kresa, ki je gorel na bližnjem griču in godbe, ki je svirala na dvorišču. Kdo bi bil mislil, da ga ravno v tej noči čaka smrt. Šel se je kopat v bližnji potok in se je ondi ponesrečil. Ko so ga pogrešili, šli so iskat in našli ob ribniku njegovo obleko. Nedaleč proč zapazili so njegovo glavo, ki je molela iz vode. Pri kopanju se mu je udrla mehka zemlja, rešiti se ni mogel, ter je stoji utonil. — Bil je skrben in jako delaven. Rojen dne 15. okt. l. 1866. v Turinu je bil že takoj v mladosti velik don Boskov prijatelj. V starosti osmih let ga je don Bosko sprejel v svoj zavod. Ko je z najboljšim uspehom dovršil gimnazijske študije, je šel na gregorijansko vseučilišče v Rim, kjer je postal doktor teologije. Nato je bil nekaj let don Boskov tajnik in njegov največji prijatelj. V svoji gorečnosti je prosil, da bi ga poslali v daljine ptuje misijone, in res so ga poslali v Egipt kot ravnatelj. Bil je jako delaven na literarnem polju in je spisal mnogo knjig. Naj v m. p.

Doktorja bogoslovja sta postala urednik g. Anton Korošec iz Maribora, in g. Alfonz Levičnik, c. kr. profesor na I. drž. gimnaziji. Iskreno častitamo!

Nevarno je obolel č. g. Jakob Strupi, župnik v Šmartnem pod Šmarno

Goro. Priperoča se vsem sobratom v pobožno molitev!

Cebelarški shodi bodo v nedeljo, dne 23. julija v Selcah nad Skofjolo v gostilni gospoda Fertice; dne 30. julija v Trbojah pri Smledniku v gostilni gosp. Kreka in dne 8. avgusta v Kamniku pri čebelnjaku trgovca gosp. Koschierja. — Začetek vsakokrat ob pol štiri popoldne. Neprecenljive važnosti so ti shodi za čebelarje, zato naj ne zamudi noben čebelar te ugodne prilike. Zvedel bode marsikaj zanimivega in koristnega o čebelarstvu.

Gorenjske novice.

° **Strašen požar v Horjulu pri Vrhniku.** Iz Horjula se nam poroča: Dne 4. julija zvečer ob 6. uri opazili smo ogenj v strehi lesene „Purrove hiše“, ki se je tako naglo širil po bližnjih hišah, da je bilo v dveh urah v groznem plamenu okrog 29 hiš s pripadajočimi gospodarskimi posloplji. Severni veter je zabranil, da se ni vžgala šola, cerkev in župnišče. Domača požarna bramba je bila hitro na mestu, a primanjkovalo je ljudi, ker so se večinoma mudili po travnikih. Prišedši demov, našli se preplašeni siromaki vse uničeno. Pogorelo je ljudem prav vse: krma, gospodarsko erodje, prav vsa obleka, mnoge živine (krav, prašičev itd.). Prihitele so na pomoč vrle požarne brambe iz Polhovega gradca, z Vrhnike in z Vrda pri Vrhniku, ki so vso noč neumorno delovale, za kar jim tem potom v svojem in v imenu župljanov župnik izreka najprisrčnejšo zahvalo. Bog jim istotako plati! Škodo so cenili na 100.800 kron. V resnici pa ista znaša sigurno mnoge tisočakov več, ker je vsled silne vročine celo zidovje tako razrahljano in razpokano, da mera same ob sebi razpasti. Zavarevani so bili za picle vsote, skupno komaj za 30.000 kron. Ker so bili skoraj vsi pogorelci zelo zadolženi in ker vrhu tega v lastnih gozdih nimajo na razpolago smrekovega lesa, jim je strašni požar povzročil tako občutno škodo, da mnogi izmed njih sploh ne bodo mogli pozidati novih hiš. Večina pogorelcev se je ob času požara mudila na polju in travnikih, zato niso mogli rešiti niti gospodarskega erodja niti obleke in živil. Siromašne oblečeni in sestradani pretakajo solze na razvalinah strahotnega pogorišča v skrbeh, kako bodo oblekli ter preživeli sebe in gladne otročiče. Zato se vsa blaga srca lepo prosijo: usmilite se nesrečnih pogorelcev ter blagovolite čim prej

mogoče s kakršnokoli podporo lajšati njihovo bedno stanje. Bog bo stoteren plačnik! Darovi naj se pošiljajo župnemu uradu v Herjulu.

° **Pri sv. Joštu nad Kranjem** bo dne 26. t. m., sv. Ane dan, navadni romarski shod. — Sv. maša s pridigo bo samo zjutraj ob 6. uri; ob 9. uri ne bo duhovnega opravila. Spovedovalo se bo že na predvečer

° **Zrtev solnčarice!** Na Hotavljah nad Škofjo Loko je vsled silne vročine umrl 4. t. m. Tomaž Bohinc, pismonoša doma s Trate, zapušča ženo in štiri žalujoče nederastle otroke. Priperoča se v molitev! Bil je vrli bravec dobrih knjig. — Naj v miru počiva!

° **Iz Podbrezjij.** Podbrezje na Gorenjskem so postale bolj znane šele v največjem času. Izletniki iz Kranja in Ljubljane jih dobro poznajo. Služi jim posebno dvajset minut oddaljena postaja Podnart. Svet se stopnjevito znižuje proti Tržiški Bistrici. Pokrit je z ravnim poljem in z gostimi gozdi, za sprehajališča zelo pripravnimi. Zato tujci zelo radi ostanejo čez poletje v Podbrezjah. Vsako leto se jih oglasi več. Dobrodešli letovičarji! — V zadnjem času je zadel Podbrežane huda nesreča. Ni še dolgo od tega, ko je pogorela cela vas Podtabor, kmalu nato so zažgali otroci v Dolenjivasi in se pogorela poslopja štirim gospodarjem in v najkrajšem času pri „Šeljutniku“ na Klancu. Ko ljudje vidijo ogenj, tarnajo po domači požarni brambi; v takem slučaju so vsi vneti za požarne brambo. Ko pa ne vidijo več uničljivega elementa, jim mine vse veselje. Možje in mladeniči na noge! Skoraj vsaka vas ima že požarno brambo, le Podbrezje še ne. Petrudite se, da se skoraj ustanovi! Podbrežan.

° **Iz Žabnice.** Nekteri tukajšnji posestniki poskušajo s hmeljevimi nasadi. Mikajo jih lepi denarci, ki jih v savinjski dolini na Štaj. dobivajo za hmelj. Tla so ugodna. Kdor ima hmeljevke v lastnem gozdu in bo umno ravnal, zlasti pri sušenju, se mu bo gotovo dobro izplačalo. Če le ostri gorenjec s planin ne bo škodoval nasadom! Zato treba bolj po malem poskusiti. — Letina obeta dobro. Sadja pa letos ne bo nič. Sena se je precej nakesilo, a kazalo ga je še več. — Vročina je tudi tu neznosna. Cele ribe v potoku je niso mogle prenesti, da so nekega dne kakor mrtve plavale po vodi. Ali je bilo morda kaj drugega vzrok? — Zaradi vročine imamo zdaj tudi šolski poduk le dopoldne; pričenja se vsak dan ob 7. — Tóče nas je Bog dozdaj obvaroval; da bi je nas tudi še zanaprej! — Treščilo je enkrat v strelovod zvonika župne cerkve, a škode ni napravilo nobene. — Streha na župni cerkvi, ki je bila bolj slaba, se je temeljito popravila.

deloma se je napravila celo nova iz ploščaka. Tudi streha na zakristiji je nova ploščevinasta. Pri podružnici v Spod. Bitnjem so okusno prenovljeni vsi trije starinske znameniti oltarji. V kratkem bo lično preslikana tudi kapelica ob cesti. — Dne 20. p. m. smo imeli svete birmo. Birmanih je bilo 64 otrok. Vkljub vsemu nasprotnemu hujskanju je dobila žabniška župnija za sprejem presvetlega knezoškofa kaj praznično lice. Časi vsem, ki so k temu pripomogli! Pri tej priliki bodi tu povedano prizadetim, da škola slovesno ne sprejemati nikakor ni „moško“, ampak neolikano in znamenje neotesanosti. Po končani sv. birmi so Presvetli vpeljali dekliške Mar. družbe in vanjo slovesno sprejeli 26 članic. Bog daj obilo sadu! — Zgradba novega šolsk. posloplja, za katero se je tako mudilo, menda tudi ni več tako nujna, kali? Tudi župnišče krvavo potrebuje temeljite poprave. — Strugo potoka Žabnice bi bilo treba znižati, da bi o deževju ne napravljali povodnji. Tu ne velja korist posameznika, ki jo ima morda od poplavljanja, ampak občna potreba.

° **Iz Polh. Gradca.** Zadnji dopis od tukaj je dregnil v sršenovo gnjezdo. To je bilo vika in krika, v gibanja in natolčevanja. Esi so se smejali, drugi kleli in prizadeti je pretil celo s tožbo, češ, če me tudi 200 gl. stane, moram zvedeti kdo se drzne mene djati v „cajtenge“. Pa so si premislili, ker s tožbami imajo „smolo“. G. urednik, ali se vam niso nič hlače tresle, ko je gremelo kakor iz „Retvizana“? Učenost tega moža je pa res „neizgruntana“! Le poslušajte! Udeležba pri obč. volitvah je bila mnogoštevilna. Izid je povoljen. Prišla sta v odbor tudi dva izmed prodajalcev in fabrikantov žganja, a to je prav, bodeta vsaj okušala kako neslan je kruh, ki ga daje čast — biti obč. mož, ter da se bodeta prepričala, da naklade na žganje ni ne izpil ne snedel stari odbor. Zmago radi dveh mož so obhajali prav slovesno s pijačo, kakor je sploh navada. Pa že tudi med volitvijo so si močili grla, da ne bi obtičal komu „leben“ v grlu. Lažnive agitacije, zabavljaje in več tacega „čednega“ govorjenja se je čulo. A le slepci so jim vrjeli! Vedeli smo že naprej, da se bodo naš „učenjaki“ z nekaterimi kimovci pritežili proti volitvi, ker popolnoma prepričan biti, da se vrnem domov kot „mož“, pa propasti, to mora biti kaj groznega. To so celo boljša polovica „novega župana“ pokazali, ker so čutili prve vesti, da je njih mož izvoljen vsklikali: „nove hlače pa le pomagajo“. Druge zanemarljivejše vesti, da so očka propadli, pa niso hoteli verjeti in se pozneje hudovali nad onim, ki njihnega niso volili. Jeza je bila pa že taka, da nekemu, ki ni po njih volji volil, še soli prodati niso hoteli. (Pograjci! ali

morate hoditi tje, saj ste drugod tudi postreženi!) Ta učeni mož pripoveduje: vse je mene volilo, pa le niso izvoljeni, kaj ne, to je čudež učenosti! O vsebini pritožbe bi najraje molčal, a ker se hvalijo, „da ni bila pisana v kuhinji, ampak v imenitni sobi“, (najbrž pri kakem liberalnem pisarju, ki je še nekaj koštala, pa saj imamo denar!) jo moram omeniti. Prvič, ni bil imenik pravilno sestavljen in razglašen, pa ne vedo, da je tak ugovor po izvršeni volitvi — nedopusten. Drugič, in to je posebno dokaz njih „učenosti“, da učiteljica Vičič ni dala pooblastila, res je to, saj tega imena niti v veličnem imeniku ni. Dalje, da Marija Koprivec ni dala pooblastila, zopet resnično, ker tudi tega imena ni v volilnem imeniku. In tretji ugovor, da se je za mežnarijo Podreber napačno volilo, pa ne vedo povedati na kakšen način se je velilo napačno. Za voljo takih publih ugovorov je bila pritožba kaj hitro rešena, ter se je g. Jožefu Lebnu in tovarišem vrnila z opazko, „da je dež. vlada ugovore proti izvolitvi novega obč. odbora deloma kot nedopustne, deloma kot neutemeljene zavrnila in da proti tej razsodbi v smislu § 33 obč. volil. reda ni nobena pritožba več dovoljena.“ To so pasji dnevi! Poglejte vi sopolisanci pritožbe kako so vas ta učeni gospod na led spejlali in osmešili, ko se niti za prava imena volilcev in volilk pobrigali niso. Natvezujejo vam tudi, da bodo vsi, ki se za naklado glasovali, kaznovani. In še drugače vas vlečejo. Le capljate za njimi! Vsi vas bodo imeli za nerazsodne in slepe, ki gredo za lučjo, ki se pod mernikom dosti ne sveti. Ne verjemite vendar vsaki reči, katero stresejo iz rokava, kakor se jih bili vajeni metati že od mladosti, ker zadnji čas zlasti zajemajo svojo učenost iz jako kalnega, liberalnega vira, ki pa nima lepega duha. Še bi lahko raztegnil dopis, a naj si še kaj prihranim za prihodnje čase, ker slišim, da bodo nas vse (katere?) v „Narod“ dali. Rečem, slabo bi naleteli, ker potem bi se videli kar fotografirane! Zato jim svetujem naj malo menj, pa bolj tihe govore, ker tudi stene imajo ušesa! Lepša od „učenosti“ je modrost!

* **Kresovi v Domžalah.** Navdušenje za delo slovanskih blagovestnikov še bolj vzbujene vsled postopanja c. kr. deželne vlade, okrajnega glavarstva in slavne c. kr. orožništva, se je najbolj pojavilo na predvečer praznika slovanskih blagovestnikov, ko so v Domžalah goreli kresovi, priče narodne zavesti domžalskih Slovencev. Visoko je plapolal kres pri Rodevem znamenju, kjer so vrli pevci peli „Naprej“ in „Hej Slovani“; nared je navdušeno klical „Živio“ in „Na zdar“. Ne vemo, bodo li tudi ti zaprti radi „kaljenja javnega

miru“. Nad vse lep je bil kres nad šolo, kjer se je prižgalo mnogo umetnega ognja. Najmogočnejši kres pa je bil na Šumberku. Tu je igrala godba narodne koračnice, ljudje pa so peli in vzklikali „Živio“ in „Na zdar“, da so se tujci kar spogledovali in penili jeze. Domžalci so počastili slovanska apostola tako navdušeno, da moraje biti vzgled celi Sloveniji. Kakor letos tu, naj bi se prihodnja leta slavila Ciril-Metod po vsej Sloveniji. Ali nas bodo zopet klicali radi „Živijo“- in „Na zdar“-klicev k sodniji?

* **Za „Živijo“-klic pet dni zapora.** V Kamniku je bila izrečena obsodba nad tistimi, ki se v Domžalah pri izgrelih klicali „Živio“. Dobili so do pet dni zapora.

* **Kresovi na Jesenicah.** Tudi na Jesenicah smo zažigali kresove na čast sv. Cirila in Metoda in sicer dva na Mežaklji, enega na Mercu. Posebno lep je bil na Mežaklji, ki so ga zažgali tovarniški delavci. Spuščali so rakete in svirala je godba. Vrnivši se na Savo, so se udeleženci pri Markotu v prostorih „Katoliškega delavskega društva“ navduševali za svoj narod ob sviranju godbe in napitnicah v vznesenih besedah.

* **Nemška šola na Savi** ni dobila pravice javnosti, za katere je prosila.

* **Javno predavanje** je priredilo v nedeljo, 2. julija „Strokevno društvo tovarniških delavcev“ na Savi, ki je bilo vkljub neznosni vročini in raznim slovesnostim dobre obiskano. Predaval je Gostinčar o zmislu organizacije z ozirom na razliko med organizacijo in mehanizmom. Po predavanju je bil kratek razgovor o notranjih društvenih zadevah, o katerih sta poročala tovariša Glavič in Čebul.

* **Orjaška smreka.** Posestnik Markeš na Jesenicah je podrl v Mirci orjaško smreko, ki bo dala 17 kubičnih metrov lesa. Na spodnjem koncu je tako debela, da bi lahko izdolbel iz nje kadi, in ima še v višini devetih metrov, v obsegu dva metra in pol.

* **Nevarno je obolel** č. g. Jakob Strupi, župnik v Šmartnem pod Šmarno Goro.

* **Zupnik Aljaž** je pred kratkim prestal v deželni bolnici hude operacijo. Vsled te mu je nekoliko boljše, vendar je še zelo slab. Želimo mu skorajšnjega popolnega okrevanja!

* **Veselica v Radovljici.** Veselica v korist družbi sv. Cirila in Metoda, ki se je vršila v nedeljo, 9. julija, je izpadla v popolno zadovoljnost odbora in občinstva, zadovoljna pa bo najbrže tudi blagajna naše dične šolske družbe. Bila je to narodna slavnost, kakršne Radovljica že dolgo ni

videla in je pomenila nov začetek v dobi velikih narodnih slavnosti naše Gorenjske.

* **Pri zgradbi nove železnice** dela še precej hitro napredujejo. Le na Jesenicah se nekam počasni. Čuje se, da podjetnik že plačuje kazen, ker ni dovršil dela v določenem času. Sicer so začeli že pelagati prage in šine za novo prego, vendar novega kolodvora še deset dni gotovo ne bodo otvorili. Most čez Savo pri tovarni bo kmalu gotov. Proga Gorica Jesenice bo menda otvorena s 1. decembrom.

* **Čebelarški shodi.** V nedeljo, dne 9. julija se je vršil v Gorjah shod čebelarjev; minulo nedelje je bil pa v Cerkljah čebelarški shod. Cujemo, da se je v Gorjah osnovala podružnica „Čebelarškega društva“.

* **Strela in ogenj.** V Zapogah je udarila strela v hišo ključarja Andreja Hočvarja in pogorel mu je skedenj z mrve in drvami. Močan dež in pridni gasilci so srečno preprečili, da ni danes vsa ali vsaj polovica vasi s cerkvijo vred v pepelu. V Dravljah je ubila strela dve osebi. V Črni vasi je treščilo v Drelsetove svisli, ki so bile takoj v ognju. Svigli so pogorele do tal, v njih 700 stotov sena in več poljedelskega orodja. Drelse ima veliko škodo — 8000 K.

* **V tovarni parketov** gosp. Ed. Šimnica v Kranju je ogenj napravil veliko škodo. Delavnica z vsemi napravami je pogorela, istotako en voz parketov.

* **Premog na Gorenjskem.** V radovljiškem okraju so zasledili izdatno, dva do tri metre močne žilo svetlega premoga. Za ustanovitev rudnika je potreben kapital od 200.000 K in bodo za udeležbo najprej naprošeni domači slovenski kapitalisti. Le če bi med Slovenci ne bilo dobiti tega kapitala, ponudi se podjetje vnanjim interesentom. Priprave vodi in sprejema tudi večje delavce za ta rudnik g. Iv. Fajdiga.

* **Blagoslovljenje nove šole.** Na Vrhpolju pri Moravčah se je na dan sv. Petra in Pavla slovesno blagoslovila šola. Ob desetih je bila peta sv. maša. Po sveti maši je bil blagoslovljen novi šolski križ. Potem so se pedali ljudje v procesiji iz cerkve k novemu poslopju. Učenec je nesel naprej blagoslovljeni križ, ki je bil okrašen z lepim vencem. Za križem so šli šolski otroci in glasno molili rožni venec. Zadaj pa je bila še dolga procesija drugih ljudi. Sprevod je prišel do šole. Tu so se otroci lepe postavili na obe strani vhoda. Za njimi so stali drugi ljudje. Č. g. dekan so nato blagoslovili šolo zunaj in znotraj ter obesili novi križ v šolske sobe. Po blagoslovljenju pa so pred vhomom v lepem nagovoru pojasnili pomen blagoslovljenja križa in procesije za njim. Nato je sledil še ganljivi učiteljičin govor, ki je vrlo pojasnil pomen

šole za današnje čase. Opoldan so bili otroci dobro pogoščeni v novi šoli. Vsi veseli so zapustili blagoslovljeno poslopje. Pomnili bodo pač ta dan še mnogo let. Po poldanski službi božji je bilo kot k sklepu šolske slavnosti še srečkanje na vrtu g. Mergusa. Dobitki so bili prav znatni. Vsi Vrhpoljci, otroci kakor odrasli smo bili prav veseli in želimo, da bi nam Bog dal kmalu dočakati še takega veselega dne; kajti tudi mi nečemo ostati med zadnjimi, ampak se hočemo pospeti čimdalje više na stopnji izobrazbe in omike.

* **Iz blejske okolice.** Kresovi na čast sv. Cirilu in Metodu so goreli na Snetovi Pleši, Galetovcu in Ribenjski gori. — Pri kopanju je utonil 21letni Josip Vukelič iz Hrvaškega. — Na Bledu je umrla nečakinja g. župnika Oblaka gdč. Marija Jenko. — Istotam je bilo od 21.—28. junija 282 tujev. — Župnijo Ribno je dobil č. g. Valentin Oblak dosedaj kaplan v Šenčurju pri Kranju.

* **Z Dobrove pri Ljubljani.** Kakor vsako leto, tako se bode tudi letos pri nas opravljale božjepotne pobožnosti. Začetek je dne 14. avgusta popoldne. Ta pobožnost se obhaja do praznika Marijinega Imena. Vsak dan je sv. maša ob 6. in 8. uri. Ob nedeljah in praznikih pa je 5—8 sv. maš. Kdor obiše našo božjepotno cerkev v tem času in prejme sv. zakramente, dobi popolen odpustek. Pobožni Marijini častilci, obiskujte pridno našo božjo pot, ona vam bo obilno povrnila, kar bode storili v njeno čast.

* **S Krtine pri Dobu.** Domžalske demonstracije so zelo vplivale na sosedno prebivalstvo. Povsod je nastala nekakšno gibanje. Vse staro in mlado je z veliko radovednostjo segalo po časopisih, v katerih so bili popisani dogodki iz Domžal. Vse je bilo ogorčeno nad ljudmi, ki si drznejo skruniti s svojim nemčurstvom našo slovensko zemljo! Vse je nekako kipelo, ter iskalo priložnosti, da pridejo na dan naša srčna čustva. Priložnost se nam je hitro nudila. Večer 4. julija je bil res pravi izbruh tega kipenja. Vse je proslavljalo naša slovanska apostola sv. Cirila in Metoda. S tem pa tudi mile našo slovensko domovino. Tudi Krtinci nismo bili zadnji v tem. Hoteli smo svetu pokazati, da se tudi v naši občini zavedamo, da smo Slovenci, pa tudi katoličani. Kajti liberalci, brezverci ali maloverci nikakor ne more proslavljati svetnikov zlasti ne sv. Cirila in Metoda, ki sta nam prinesla mili dar sv. vere in s tem tudi omiko. Za njima so nujno delo nadaljevali duhovniki do današnjega dne. To je bilo že čestokrat dokazano. Toraj kdor slavi sv. brata apostola, zraven pa zaničuje čast duhovščino, on sam sebe po obrazu bije!

Navozili so v Krtinski hrib, ki je precej visok, raznega kuriva, postavili tri visoke mlaje; z dveh ste plapolale slovenske trobojnice, z enega pa cesarska črnorumenca. Tri četrta na devet naznani strel z dvocevke, da se zažge kres. Zvonovi v zvoniku slovesno zapojejo, kres žari, rakete frčijo, bengaličen ogenj v raznih barvah gori, zastave v večernem vetriču plapolajo. Tam v gozdu pa pokajo topiči. Med veliko množico ljudstva pa gromi živijo. Veliki pevski mešani zbor pa nevtrudno prepeva mile slovenske narodne pesmice. Bilo je čarobno krasno! In kamor se človek ozre proti vzhodu in še bolj proti zahodu, kjer se Domžale, povsod se svetijo kresovi pa vžigajo rakete. Res krasen večer! Ne bode mo

sv. maša Slovenska zastava v zvoniku in slovesno zvonjenje je naznanjalo, da danes praznujemo god naših sv. apostolov. Pri sv. maši se je peelo. Kako lepo se je po krasni cerkvi razlegala himna sv. Cirila in Metoda. Tako smo vsi slavnosti napravili tudi lep konec.

Vidva pa, ljuba naša priprošnjika,
Ki Vaju venča venec nevenljiv,
O čujta prošnje, jok ginljiv:
Slovencom nekdanj dani dar,
Ohranita Vidva nam vsikdar!

* **Loška Marijina družba** s sedežem v uršulinski cerkvi je priredila 16. t. m. romarski izlet k sv. Joštu nad Kranjem. Povabila je še druge Marijine družbe iz loške in kranjske dekanije. Odzvalo se je

Tomaž Hren, ljubljanski škof 1598—1630.

ga lahke pozabiti. Dolžnost naša je, da se iz srca zahvalimo gg. prirediteljem tega lepega večera. Hvala v prvi vrsti gre g. J. Zarniku, veleposestniku in vinskega trgovca sinu, kateri je sam pokrtil velike strčške za razne potrebščine, pa tudi sam vse vodil. Za tem jako vnetemu rodoljubu slovenskemu g. Francu Prenar, posestniku. In našemu nevtrudnemu za blagor občine vnetemu g. županu Ivanu Pirnatu. Čast jim! Dalje hvala prijaznim pevcem! Če tudi iz sosednje vasi vendar so z veseljem prihiteli povelečevati lepo slavnost. Hvala tudi slavnemu občinstvu ki so na en ali drugi način pomagali povelečevati lepo slavnost in se s tem pokazali vrle Slovence. Drugi dan v praznik sv. Cirila in Metoda pa je bila na Krtini

okrog 25 dekliških Marijinih družb, ki so prihiteli na goro. Tu je bila sv. maša s slavnostnim govorom g. stolnega vikarja Jos. Petokar. Popoldne je bil ob dveh zopet govor, ki ga je govoril preč g. župnik Al. Jarc iz Šmartna pri Kranju in na to pete litanije M. B. Po končani cerkveni slovesnosti so se zbrale Marijine hčere na trati pred kapelico. Tu so nastopile tri deklice in vrlo dobro deklamovale samostansko lilijo. Za tem so uprizorile igro „Pri Marijinem srcu!“ Še enkrat so se podale potem v romarsko cerkev ter se z zahvalno pesmijo in drugimi Marijinimi pesmicami poslovile od preblazene Device. Ta dan bo ostal vsem navzočim gotovo v najprijetnejšem spominu. Dal Bog obilo dušnih sadov!

◦ **82letni starček — ministrant.** Ko sem opravljaj sv. mašo v Hotemažah dne 4. julija t. l. na praznik sv. Urha v podružnici obširne Šentjurske župnije, mi je pri sv. maši stregel 82letni Janez Brolih, po domoče Križarjev oče, vžitkar v Hotemažah, brat pokojnega dekana v Šmarji Matija Brolih. Bil je tudi svoj čas hišni oskrbnik pri svojem bratu. Dobro je stregel pri sv. maši, samo klečal in priklanjal se je težko. Njega pozna osebnost več duhovnikov. Andrej Voler, župnik v pok. v Olševku.

◦ **Razstava vajenških del za**

2.—6. ure popoldne. — Vstop je brezplačen. — Razstava se zaključi v nedeljo, 6. avgusta t. l. popoldne. — Odbor. — Posebej se še pripomni, naj bi slav. občinstvo razstavo mnogoštevilne obiskalo in s tem pokazalo zanimanje za mladi obrtni naraščaj, ter ga s tem posredno spodbujalo k pridnosti in strokovnemu napredku. Tudi obrtni stan zahteva pridnega in vztrajnega učenja in tisti, ki preživi svoj učni čas — v splošno pri nas, življenjskih skrbi še prosti in veseli mladostni čas — le v težkem pričakovanju, da bi skoraj te leta minule, brez hrepenenja si. tudi spretnost v delu prisvojiti, od tistega

„štajerca“ bereta. Sta pač pomilovanja vredna, da iščeta hrane v tako umazanem lističu. — Škandal, da nimata sama toliko pameti, da si iste iščeta pri propalih izdajicah, pri nemškutarskih kramarjih. Sramota! — Da bi se odgevarjalo na dopis, pač ne zasluži, če ga skujejo take poturice, taki janičarji okrog te umazane cunje. — Ako ima še količkaj verskega in narodnega čuta v sebi poboljšajta se, drugače pridemo z vajinimi imeni na dan. Li ni na Kranjskem časopisov? Li niso v društveni sobi? Seveda za vaju tako velika učenjaka je vse prepobožno! Morebiti postaneta še kedaj vetika politi-

Kaj je novega?

radovljški politični okraj pod pokroviteljstvom preblagorodnega gospoda c. kr. okrajnega glavarja Otona pl. Detela se otvori v nedeljo, dne 30. julija 1905, ob 9. uri popoldne v poslopju ljudske šole v Radovljici objednem z razstave izdelkov obrtnih nadaljevalnih šol v Radovljici in na Bledu. — K otvoritvi se vabijo v prvi vrsti obrtni mojstri in njihovi vajenci, ki se svoje izdelke razstavili, nadalje vsi, ki se zanimajo za napredek obrtnosti. — Splošnemu obisku je razstava odprta še istega dne, takoj po otvoritvi, do 5. ure popoldan; nadalje pa vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne in od

ni pričakovati, da bi bil kedaj dober pomočnik, še manj sposobni mojster. Naj bi razstava, ki se namerava, prva te vrste na Gorenjskem, dobro uplivala in rodila obilo sadu.

◦ **St. Lambert.** Kakor povesod, tako je tudi pri nas parkrat vihrala nevihta. Pa hvala Bogu, hudega še ni bilo; Bog dal da estane tako! — Pač pa je nekde napravil nevihte v resnicoljubnem „Narodu“ proti vlč. g. župniku in v „nemškutarskem Štajercu“ proti s. k. izobr. društvu. — Kar je dobrega in koristnega, to bode nasprotnike v oči. — Oh! vaju predobro poznamo, ki

karja v naši župniji? Goteve!

◦ **St. Lambert.** „Narod“ mora biti, ki pobira od lažnjivcev snovi, pa od klepetulj. Resnica pri njem je že zdavnaj zdavnaj umrla. Njemu je pač vsejedno, kakšna baba mu novice prinese. (Seveda poti detična oseba ni dobila plačane.) Žalibog, da se podpisuje v imenu „Vaši zvesti farani“. Ne, tako zvestih kakor je dotičnica je pač malo. Glej! da bodeš ti imela toliko zvestih, kakor vlč. g. župnik. Najbrž se ti godi predobro, kakor se je že popred nekaterim. — Nekaj se kuha in konkurenca bode velika! — Kar je „Narod“ pisal in obeloda-

nil, je laž! — Dopisniku v „Narodu pač ni bile za resnico, ampak, da bi oblačil vlč. g. župnika, ki so mu najbrž še premalo do brega storili. No ako se še jedenkrat oglasi, kakor je zažugal, potem ga brez milosti razkrinkamo, kajti dotičnica — (ne dotičnik) — nam je predobvo znana oseba. Ga bode demo priporočali „vam zvestim faranom“, kakor hitro se mu postavi konkurenca. Se razumemo, kaj? — — — Eden izmed faranov in občanov.

Dolenjske novice.

Z ribniške zemlje.

† **V nedeljo 30. julija na Veliko Slevico!** Izobraževalno društvo v Laščah priredi 30. julija popoldne na Veliki Slivici tombelo v prid družbi sv. Cirila in Metoda. Dobitki bodo najbolj raznovrstni in lepi. Vsakdo dobro došel!

† **Na predvečer sv. Cirila in Metoda** je izobraževalno društvo v Laščah zažgalo na čast slovanskima apostoloma velikanski kres pri sv. Roku. Pevski zbor je zapel več domorodnih pesmi. Čul se je tudi kratek nagovor o sv. bratih.

† **V kratkem se postavi umrlemu g. župniku Lovru Grjol** v Laščah nagrobni spominek. Denar se zanj dali nekateri župljani. To je lepo!

† **Vratnica in druge nalezljive otroške bolezni** še sedaj niso pojenjale v laški župniji. Za temi boleznimi je letos umrlo že 34 otrok. Če bo šlo tako naprej, bodo Lašče izmrle.

† **Vol je poginil** posestaiku Ivancu v Dvorski vasi vsled vročine.

† **Korajžen čuvaj.** Janez Gorjup, lovski čuvaj pri Kozlerju, je dne 26 junija na Neredovih senošetih zasačil v grmu skritega lovskega tatu, ki je čakal s puško na divjačine. Tat je bil velike in jako močne postave. Med lovcem in tatom se je vnel hud boj, ki je trajal nad pol ure. Naposled se je čuvaju posrečilo, da je odvezel tatu puško ter zbežal.

† **»Kontrapikuš«.** Nekdo v ribniški okolici si je privzel ime Kontrapikuš. Ljudje, ki ga poznajo, med njimi njegovi stanovski tovariši in celo njegovi somišljeniki so pa mnenja, da bi mu pristojalo še bolje samo b i k u š. Sicer je pa že po svojem očetu dobil svojemu značaju primeren priimek, ker zna v „Slov. Narodu“ tako mojstersko — legati.

† **Smrt v vodi.** 1. julija je utonil pri kopanju v ribniški Bistrici 11 letni učenec Ivan Zobec iz Dan. Ta nesreča priča, da se mnogo premalo ali celo nič ne pazi na ko-

pajočo se mladino. Redarja naj hodita v poletnem času večkrat za vodo in naj pazita ne samo na telesno nevarnost, temveč tudi na dostojno vedenje. Popolno brez obleke naj bi se ne smel nikdo kopati. Dozdaj je zgubilo po brezbriznosti staršev in javnih oblastij mnogo otrok že v nežni mladosti vso sramežljivost in zato se ni čuditi, da se odkrije tu pa tam kako nečedno početje med še nedoraslo mladino.

† Tudi pri nas je bilo vroče.

V začetku meseca julija je bila silna vročina. V šoli v Ribnici je omedlelo nekaj otrok, zbolela je semtertje tudi kaka žival, vendar pa ni čuti, da bi koga pokopala solnčarica. Vsled silne vročine se je moral tudi popoldanski šolski poduk opustiti.

† **Mnogo krvavih jermenov** so izrezala liberalna peresa in strupenosti jeziki v Šmartno pri Kranju odišlemu ribniškemu kaplanu Jan. Travnu. Gospod je deloval tiho toda neumorno in plodnosno. Hvaležnosti za svoje delovanje ni opažal, krivice, ki so se mu godile, je molče prenašal, in da bi mu še nazadnje ne bila ušla trpka beseda je tudi molče odšel iz Ribnice. Bog mu naj bode plačnik! Oni pa, ki so tako ali drugače drgnili ob njem naj bodo prepričani, da so s svojim strupenim orožjem delovali na n e d o l ž n e m hrbtu.

† Nepremišljene kupčije.

Mnogo se sliši v naših krajih o kupcijah za domačije. Sklepajo se pri pijači, brez razsodnosti, brez posvetovanja z domačimi, zato se prodajalec navadno skesa in ako hoče na svojem domu ostati, mora se odkupiti za jako visoke svote. Vse polno takih slučajev nam je znanih. Ljudje, ki na tak način bogate, so navadno izmed onih, ki so s svojimi kremplji že večkrat praskali po revni „farški bisagi.“ Kmetje ogibajte se takih ljudij, da ne bodo ti brezvestneži rožljali z vašim denarjem v žepu, vi se pa praskali za ušesi!

† **Nesramna predrznost.** Ljubljanski lutrovci pošiljajo svojega krivoverškega „Blagovestnika“ posebno radi cerkvenim ključarjem. V tem listu vedno bolj odkrito oznanjujejo svojo krivo vero. Uče namreč, da ni treba hoditi k spovedi, da je dosti če se grešnik le kesa. Toda čemu je pa dal Kristus svoji cerkvi oblast grehe odpuščati. Dalje pravijo, da Kristus ni v sv. hostiji pričujoč. In vendar je Gospod razločno povedal: „To je moje telo“, in dalje: „To delajte v moj spomin“. Ali menijo lutrovci, da je neskončna Modrost Božja kako besedo izrekla brez namena?

† **Spomenik župniku Voglarju** se je odkril 13. julija. Ob 8. uri se je opravila za rajnika slovesna črna sveta maša in potem je šel sprevod na pokopališče, kjer so se opravile mrtvaške molitve.

Spomenik je lep, do tri metre visok z lepim napisom. Postavili so ga, kakor se bere na njem, hvaležni župljani in prijatelji.

† **Pri novi Štiffi** bo v nedeljo 23. julija ob 4. popoldne shod Marijinih družb iz Lašč, Poljan in od Sv. Gregorija.

Novice iz šentrupertsko-mokronoške doline.

† **Utonil** je 5. julija zvečer Ignac Dolenšek v Mirni; sušil je mrvo, zašel v vodo in utonil.

† **Strašen vihar** je divjal 4. julija popoldne po naših krajih. Prišel je od štajerske strani, prinesel seboj točo pest debelo, seve bila je redka. Gorski cerkvi napravil je škode do 100 K; odnesel ji je del strebe, razbil drago opeko, udrl slikano okno in polomil na velikem altarju relikvarije.

† **Kozolce** je podiral vihar, na Zagorici se je velikanska šupa kar sesedla.

† **Lintvrn** je imel mlade v tej šupi, tako pravijo nekateri; zakaj ga niste ujeli? Z zlatom ga vam v Ljubljani odtetajajo!

† **Novo sv. mašo** je daroval 16. julija domačin g. Anton Brajar. Pridigoval mu je nekdanji mokronoški kapelan mil. g. generalni vikarij Janez Flis.

† **Silna vročina** je napotila oblasti prepovedati popoldanski pouk v šoli. Zato so prišli otroci ob 7 uri v šolo. Pa ne bo šlo! Vse je bilo zaspano, otrokom je prihajalo slabo. Nič čuda! Saj so šli nekateri ob pol 6 uri od doma. Kmet pa pravi: kde mi bo vendar sedaj pasel?

† **Vesel dan** za faro bo 30. julija, ko bodo prvoobhajančki pristopili k angeljski mizi. Stariši in mladino ljubi le pridite, da bote videli prihod kralja neba in zemlje v srca naših otročičev!

† **Lepo kaže trta**, le tuintam se je grozdje vsulo, pa bo že.

† **Mirno** so zopet začeli uravnavati, dela vodi g. dež. inženir Zajec; delajo le Slovani, mažarski rod je ostal letos doma pri golažu.

Belokranjske novice.

† **Štiri nesreče** so bile na dan 6. julija, ko je bil silen vihar.

† **Nagloma umrl** je za solnčarico J. Škof iz Bolokaža, ki je bil drugič oženjen še komaj 14 dnij. Bil je v petih minutah mrtev, in gosp. župnik, ki so šli k njemu, so se morali vrniti.

† **Strela udarila** je istega dne proti večeru v skedenj in kozolec J. Petriča v Trnovcu tik cerkve; zgorel je do tal. Škode okrog 1000 gld. Bil je nezavarovan.

† **Gorelo** je v istem času tudi v Novi gori pri Draščih, kjer je strela užgala zidanico M. Vukšiniča. Gospodar je bil ravno v zidanici, kar se zaziblje zemlja vsled

strele in — šlo je vse podstrešje. Vino v kleti je ostalo nepoškodovano.

† **Ponesrečil** se je isti večer č. gospod Jakob Pavlevič na Suhoru. Prišedši domov je padel iz voza tako nesrečno, da si je izpahnil in nalomil roko v levi rami. Za pet tednov smo dobri, da ga ne izpuste iz sebe. Doktor Dereani iz Metlike ga je obvezal.

† **Preč. g. dekan** so bili v Metliki navzoči pri izpraševanju otrok v cerkvi. Nekateri so znali jako dobro.

† **Zopet gorelo.** V Malik Laščah so otroci zažgali Ogenj je upepelil 5 hiš.

† **Strela** je udarila dne 12 jul. zjutraj v hlev J. Slobodnika na Radovici, ubila enega vola, drugega pa je iz ognja rešil Matija Cesar iz Radovice. Zgorel je hlev do tal.

† **Potrebno požarno brambo** bodo osnovali na Radovici.

† **Birma** je bila v Starem trgu, kjer se Prezvizišeni posvetili tudi cerkev. Birmanec je bilo okrog 220.

† **Peronospera** grozi našim vinogradnikom. Gosp. Skalicki je pisal, da naj škrope pogostoma — To je edina rešitev pred pretečo nevarnostjo.

† **Pri 3 farah** popravljajo zid okrog pokopališča. Kedaj bomo pa spodnje cerkev? Kedar nam bodo ljudje dali kaj denarja! S par krencami se ne more začeti. Torej!

† **Konj utonil** je v Obrhu nekemu posestniku iz Metlike.

† **Krivoverski protestantje** so pričeli razširjevati svoj neumni list „Blagovestnik“ tudi po Belokranjskem. V zadnjem času ga dobiva posestnik Stajdoher iz Obrha, dragatuške fare. Gospodje duhovniki! obrnite svoje pozornost na ta list, če ga še kdo drugi ne dobiva po Belokrajini, oziroma ne razširja, da se pomete ta nesnaga od nas.

† **Solnčarica** je zadela Janeza Kuzma na cesti od Vinice do Dragatuša na povratku iz karlovškega sejma. Mož je hotel malo počivati ob cesti, ko ga pa le ni bilo dolgo za ženo, se je ta vrnila, a našla ga je že mrtvega.

† **Črnomeljsko cerkev** so prav lepo prenovili znotraj in zunaj. Čast vrlemu g. župniku in župljanom na takem delu!

† **C. kr. uradnike** tako v Crnomlju kakor v Metliki vprašamo, kdaj so se pričele uradne ure dne 10. julija?

† **V Starem trgu** pri Poljanah se prav slovesno sprejeli presvetlega g. knezoškofa ob priliki posvečevanja velikega oltarja in delitve sv. birmе. Po vseh vaseh, koder so se peljali presvetli, je bilo več slavolokov. V Starem trgu samem je bilo vse v slovenskih trobojnicah, le šolsko poslopje ni imelo nobene razobešene, dasi ima tudi šola zastave. Prevelike olike pač ni pokazal

s tem zagrizeni liberalni učiteljček Bežič, kateri naj le še sanjari naprej, da smo v Avstriji dvesto let za francoskimi prostozidarji! Pač pomilovanja vredna staretrška šola!

† **V občini Čepljane** imajo pasji kontumac, ker je neki stekel pes ugriznil v lice neko dveletno deklico, katera je vsled tega tudi umrla.

Iz raznih krajev Dolenjske.

† **Iz Zatičine** se nam piše: Naš samostan je zapustil pred tedni priljubljeni oče Kolumban, ki je deloval kot oskrbnik samostanskega posestva od tistega časa, ko so se naselili cistercijani pri nas. Bolezen v grlu ga je prisilila, da se je povrnil v meheravski samostan, kjer je živel prej. Priučil se je bil že dobro slovenskega jezika. — Umrl je občespoštovani posestnik in občinski odbornik Jožef Lampret po zelo kratki bolezni. Sv. Rešnjega Telesa dan je nosil še nebo pri procesiji, čez teden dni so pa že izročili njegovo truplo materi zemlji. Bil je značajan mož katoliškega prepričanja. Naj v miru počiva! — Na karmelsko nedeljo smo imeli novo mašo. Daroval jo je cistercijan č. o. Robert Senn. Slavnostni govor je imel veleč. g. stolni kanonik dr. Andrej Karlin. Prihodnjo nedeljo bo zopet nova maša. Daroval jo bode č. o. Štefan Glier. Slovesni govor bo imel njegov rojak in vikar zatiški č. o. Lavrencij. — 27. avgusta bo naredil slovesno obljubo č. o. Bernard Marenčič iz Kranja.

Notranjske novice.

— **Tudi „Notranjeo“ daje lepe nauke.** V zadnji številki pravi: „Naučni minister je dejal, da bodo predavanja na bodoči pravni fakulteti deloma nemška. V tem vprašanju morajo biti Slovenci pač previdni“. Slišite Hribar, Plantan in drugi? Tudi ni težko uganiti količkaj treznemu človeku, koliko poštenja in odkritosrčnosti mora imeti tak list, ki take nauke daje Slovencem a podpira težnje ljudij, ki so se pokazali v vseučiliškem vprašanju še posebej neprevidne.

— **Suša.** Kljub temu, da gre v Postojni večkrat dež in da se še ni bati skrajne suše, vlada vendar pri „Notranjcu“, če zamenja kaj pomenijo, že precejšnja suša, kajti zadnjo številko so zopet dobili nekateri brez naročbe. V skrbi za občni blagor bi svetovali „Notranjcu“, da si poišče drugih virov svetlih kronik, zakaj na ta način bo prejkone precej težke zamašiti luknje v blagajnici upravnštva.

— **France in narodno gospodarstvo.** „Valilnik za 70 jalc je dobil pred kratkim g. Nikola Dabovič, obratni vodja elektrarne v Postojni. O uspehu bomo bodoče poročali“, pravi „Notranjec“. Prav je, da ga je dobil, da bi le bilo dosti pišet in pišincev. A za eno uslugo bi prosili slavno uredništvo „Notranjca“, to namreč, da bi nam blagohetno hotelo povedati, koliko bi vendar stal en tak valilnik in ali je treba takoj plačati ali gre tudi na „puf“ in za koliko časa.

— **Novo poslopje** v obliki barake se dviga na postojnskem glavnem trgu. Ko smo to videli, smo se oveselili, da je „Slovenski Narod“ vendar dobil svoj dom. Pevsod so se ga branili in ga vrgli iz hiš, kakor pa čujemo bo sedaj po pomoči postojnske občine dobil svoj dom, torej tudi „Narodni dom“.

— **Iz Starega trga pri Ložu.** Sv. birma. Loška dolina si šteje v čast, da je imela dva dni v svoji sredi preljubljenega nadpastirja. Zavedajoč se visokega obiska, so storili vneti župljani, kar so največ mogli storiti. Vasi, skozi katere so se vozili knezoškof, so bile vse v zastavah, okrašene od slavolokov in visokih mlajev. Še celo Ložani in Podgorci, ki pred petimi leti niso ničesar priredili svojemu škofu v pozdrav, postavili so sedaj maledane najlepše slavoloke in največ mlajev. Kaj ne, Ložani in Podgorci, verska zavest raste in strahopetnost pojenjuje? Čast vam!

— **Vesten oskrbnik** je starotrški g. Stritof. Ker je varuh mladoletnih otrok gospe Žurgove, si je vtepel v glave, da mora tudi on odločevati, sme li na Žurgovi hiši za časa birmovanja vihrti zastava ali ne. Lastnica hiše ga je pa dobro pedučila o njegovi preveliki skrbi. Kaj ne, g. Stritof?

— **Zaveden slovenski meščan** vam je gosp. Franjo Lah, trgovec v Ložu. Škoda, da ga ne poznate. Njemu niso bile v Ložu postavljene kolone nič prav vseč. Ko pa vidi, da se poleg teh začne sredi mesta vzdigovati še visok mlaj s slovensko trobojnico na vrhu, ga to spravi v sveto jezo in ves iz sebe zakliče: „Pri moji, to je pa že preneumno; na Kranjskem pa obešaje slovensko zastavo. Ali nimajo nobene kranjske?“

— **Lepo podoknico** je napravil moški zbor pod vodstvom g. Turka prevzvišenemu na dan prihoda. Mnogoštevilna množica mož in mladeničev se je pomikala v čarobnem svitu lampijončkov po Starem trgu pred župnišče. Pred župniščem so pevci izobraževalnega društva odpeli tri krepke pesmi, za kar so se škof osebno zahvalili. Množica je zaorila nato „Živijo“ ter med petjem „Hej Slovani“ odkorakala zopet nazaj. Res lep večer je bil to.

— **Tudi notranja cerkvena slovesnost** se je prav dobro obnesla. Parnancev je bilo 549.

— **V nekaj letih** se je vse spre- r enilo okoli starotrške farne cerkve. Pred birmo pa smo dobili še krasno nove že- l zno ograjo, ki bi bila lahko kras vsaki najlepši stavbi. Sredi lepega cerkvenega prostora je sedaj najbolj pomilovanja vreden sv. Jurij s svojim nizkim hramom božjim. S tega bo treba vzdigniti, potem bo pa starotriška župna cerkev z lepo okolice ne kaj krasnega.

— **Pa vse najbolje tudi** pri nas ni. Suša nam bo vse uničila, ako se kaj kmalu ne usmili Bog. Nesreča bo še bolj občutna kakor lansko leto, ker se je suša prej pričela.

— **Vročina** je bila nekatere dni naravnost neznosna. Ljudje so po senoženih omagovali in oslabeledi padali na tla.

— **Pol leta** šele brendi „čebelica“, pa je že nabrala nad 1700 kron. V kratkem času pa tolika vsota! Ni to lepo? Še lepše pa je, če povemo, da je to večinoma denar naših varčnih deklet.

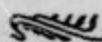
Štajerske novice.

š **Imenovanje.** V osmi činovni razred je povišan dr. Anton Medved, c. kr. profesor v Mariboru.

š **Slovenski mesar v Celju.** Celjski Slovenci so že delj časa pogrešali svojega mesarja. Vedno so morali nositi svoj denar narodnim nasprotnikom. Zato se je na željo Slovencev naselil tamkaj dober in soliden slovenski mesar. Na podlagi poizvedeb pri naših zaupnikih v Celju prav toplo priporočamo tudi mi detičnega slovenskega mesarja gosp. Josipa Štelc er ja, ki ima svojo mesnico v hiši gosp. Kolenca na Graški cesti št. 22.

š **Nemci med seboj.** Nemško mariborske pevsko društvo je pod vodstvom c. kr. deželnega sodnega svetnika Liebischa priredilo izlet v Konjice. Ker se niso Slovenci za nemška izzivanja zmenili, so se udeleženci nemške slavnosti sami stepili med seboj. Več udeležencev slavnosti je ranjenih ter so bili drugi dan od nemške kulture otekli.

š **Pri Sv. Barbari niže Ma-ribora** so imeli žalibog že v četrto točo, a sedaj, 13. t. m. ob 5. uri popoldne, nam je pojedla polovico trgatve. Ta toča se je z nevihte v sivih oblakih od severozahoda tu začela in v par minutah je bil celi hribček v dežni in točni megli ter lilo liki iz škafa med bliskom in gromom. Veliko škodo je tudi naredila na zelene cepljenih ameri- kancih.

Drobtine.

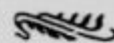
Tomaž Hren, katerega sliko vidijo naši čitatelji v današnji številki, je vladal ljubljansko škofijo v težavni dobi, ko je bilo naše ljudstvo zbegano po protestantovskih agitatorjih. Vse svoje sile je posvetil ta res apostolski mož nalogi svojega življenja, da privede vse Slovence zopet v katoliško cerkev. Bil je visokoizobražen mož, brezmadežnega življenja, odločen in netrudno delaven.

Kaj je novega? (K sliki). Časopisje prodira že vse sloje in tudi v delavnice. Kaj je novega? — to vprašanje se ponavlja neprestano, zlasti kadar pride določena ura, ob kateri prinese pismoša težko pričakovani časopis. In tedaj se poiščejo najnovejše vesti o vojskah, o velitvah, o nesrečah in stotere druge novice. Kaj bi ljudje počeli dandanes brez listov? V delavnici, ki jo kaže naša slika, se ravne dobili najnovejšega „Domoljuba“. Kaj je novega? vprašajo vsi, in eden vzame list ter čita na glas. Da bi le bilo vedno kaj veselega!

Kaj se vse lahko zgodi z brezžičnimi brzozjavi. Odkar je v New Yorku ustanovljena Marconijeva postaja za brezžično brzozjavljanje, se pritožujejo posebno pomorske družbe, da se jim na neumljiv način zgubi več brzozjavk. Domnevali so, da jih kdo s kakšno posebno napravo „krade“ in v zraku vjame. Sedaj so zasledili pravo tatico. Ta je — boginja svobode, tisti velikanski spomenik, ki stoji ob ustju Hudsona pred newyorško luko. Spomenik iz bronu je dober prevajalec elektrike, ki brezžične brzozjave odvaja od njihove prave poti. Ko se je potopila „Cun- nonia“, ladja Cunardske družbe, so pet ur zaman poizkušali stopiti v brzozjavno zvezo z ozemljem.

Higiena v rodbini. Vesela resnica je, da občinstvo čimdalje bolj vpoštevava svarila, ki izhajajo od najznamenitejših zdravnikov proti alkoholu in vsem pijačam, dražejim živcem. K poslednjim je šteti, kakor znano, zrnata kava, ki se ne bi je smela navaditi zlasti naša dorastajoča mladina. V prid vsake rodbine se je tudi v poslednjem desetletju izvršila nekakšna izprememba v navadi in povzročila jo je Kathreinerjeva Kneippova sladna kava, ki ji posebno Kathreiner-Kneippovo proizvajanje daje okus in vonj zrnate kave. Zaradi te prednosti v okusu, vzorno združene s tako dragocnimi, zdravstvenimi lastnostmi sladovimi, je Kathreinerjeva Kneippova sladna kava že izza petnajst let najbolj priljubljena kavina pijača. Da si pa vsakdo zagotovi prednosti te rodbinske kave, ki speši zdravje, opozarjamo na to, da se pristna Kathreinerjeva Kneippova sladna kava prodaja samo v izvornih zavojih z imenom „Kathreiner“ in s slike župnika Kneippa kot z varstveno znamko. Vsi posnemki, ki jih pogostoma odtehtavajo odprte, so vedno le

preprosto oprazen ječmen ali celo oprazena reč; to dvoje pa glede okusa ne more nikoli ustrezati zahtevam, ki jih upravičeno imamo do nadomestka kavine pijače.

Narodno gospodarstvo.

Naša mlinarska obrt.

Nekdaj je bila mlinarska obrt na Kranjskem zelo razvita in cvetoča. Ob Savi, ob Tržiški in Kamniški Bistrici je stalo veliko mlinov, ki so veliko žita zmleli, ter mnoge moke ne le doma, ampak tudi na Koroško da še celo za Francosko armade na Krim prodajali. Mlinarji so bili imoviti. Pa v teku let se je veliko izpremenilo. Nastali so valjični mlini na turbino in na par. Ti so izdelovali moko v veliki množini in v lepi kakovosti. Ti mlinarji so z lepim blagom in ne ravno pretirane cene tistega pridobili dosti odjemalcev v domači deželi in v tujini. — Vsled tega je pa začela stara domača mlinarska obrt pešati in nekateri obrtniki se še celo mlinarski obrt opustili. Drugim gre trda za obstanek, ker ne morejo s modernimi valjičnimi mlini konkurirati.

Nekateri kmetijski gospodar pravi: „Kaj čem žito v mlin dajati, saj mi mlinar preveč vzame“.

Drugi reče: „Bom raje žito prodal in mašinsko moko kupil, ker mi mlinar pre- slabo zmelje; če dam pšenico v mlin, pa do- bim take moko, kakor bi bil rež v mlin, dal; če pa rež dam v mlin, mi pa mlinar črna moko zmelje.“

Marsikatera gospodinja pa le boče s mašinske moko peči, ker po domači moki kruh ne vzhaja in postane nizek. In tako se je zgodilo, da mnogi gospodarji žito pro- dajo in mašinsko moko kupujejo.

Vprašanje nastane, kako propadajoči mlinarski obrti pomagati?

Prvič naj bi se v mlinih primerna pos- stavna merica jemala, da se glede merice nihče ne bo mogel pritožiti.

Drugič naj bi si mlinarji omislili opravo, kakor jo zahteva sedanji čas in moderna mlinarska obrt, n. pr. boljše kamene, fasa- sita, vzorne pajkelne in izvrstne stope; to res stane precej denarja, a sedanji čas to zahteva, ker le na ta način se more lepa moka izdelovati.

Tretjič je treba dobro izučenih in iz- urjenih pomočnikov za to delovrsto, in do- bro bi bilo, da bi vsak teh nekoliko časa deloval v kakem valjičnem mlinu, ter si takoj pridobil strekovno izobrazbo. Kakor pri drugih obrtih, je treba tudi pri tem tres- nosti in velike paznosti.

Potem bodo zopet kmetijski gospodarji radi žito v domače mline mlet dajali; in to tem več, ker so otrobi iz domačih mlinov veliko boljši od onih iz valjičnih mlinov, ki so jako slabe, ker niso izčiščeni in se jih drži često sipa in prah od oklepanih kamaov.

Tržne cene.

Semena: Domača detelja novo blago K 55.— do K 58.—; nemška detelja (lucerna) K 125.— do K 135.—; gorenjska repa K 84.— do K 86.—; laneno seme, domače ozimno K 11.50 do K 12.—; konopno seme K —.— do K —.—; kuminovo seme K —.— do K —.—.

Fižol: Rudeči ribniški K 12.50 do K 13.50; rudeči Hrvat K 11.— do K 11.50; prepeličar (koks) K 13.— do K 14.—. (Vse cene semen in fižola veljajo za 50 kg blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo naprodaj in sicer novo blago.)

Krompir 50 kg K 5.—.

Suhe češplje: v dimu sušene K —.— do K —.— brez dima sušene K 18.— do K 19.—

Orehi domači: K 13.— do K 14.—

Ježice nove: K 6.— do K 6.25

Med s čebelami: po K 37.— do K 38.50 za 50 kg.

Kože. Goveje, težke nad 40 kg po K 50.— do K 52.—.

„težke od 30 do 40 kg „ 44.— „ 46.—

„ lahke „ 42.— „ 44.—.

(Te cene veljajo za 50 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih s trgovci vred.)

Bikove kože po K —.70 za kg.

Telečje kože: K —.65 za kg.

Kozličjeve kože po K 1.25 do K 1.30 za kg.

Svinjske kože: Čiste brez napak K 40.—

Druge vrste K —.28 do K —.30 za kg.

Kože lisic po K 10.— do K 11.—

„ kun belic „ 30.— „ 31.—

„ rumenic „ 36.— „ 38.—

„ dihurjev „ 6.— „ 6.50

„ vidr „ 24.— „ 25.—

Kože zajcev po K 50.— do K —.— za 100 kom.

Pepelika (potošl) po K 32.— za 50 kg.

Žito. (Tržne cene za mesec april. Veljajo za trgovce, ki kupujejo blago po teh cenah. Vse cene so zaračunane za 100 kg. blago postavljeno v Ljubljani. Za drobno prodajo pa veljajo cene po pogodbi.)

Ogrska pšenica K 20.—; hrvatska K 18.—; kranjska K 18.—; rž K 17.00; ajda K 17.—; ječmen K 16.00; proso K 19.—; koruza (amerikanska) K 16.40; činkvantin K 19.00; oves (domači) K 18.—; oves ogrski K 19.—; oves hrvatski K 18.—.

Za smeh in kratek čas.

Besedni uganki.

I.

Besedo iz osmih črk imam in vam jo zdaj rešiti dam. Koristno stvar nam imenuje, ki nas svari in podučuje: Prvo črko imaš doma. Drugo črni kos ima: Tretjo brani domovina, Četrto brani zgodovina. Peta črka je v Ljubljani kjer sta s šesto skupaj zbrani, Sedmo najdeš pri skopuhu, najdeš jo pri oderubu. Osmi črki bil je ljub Rajni listič „Rodoljub“. Kdor črke prav bo skupaj bral, začuden vsak mi bo priznal: „Oho! to je pa tisti sam, ki zdaj ga v svojih rokah imam.“

II.

Včasih šiva, včasih para, a čevljar ni, ne krojač; niti mojstrov teh učenc, niti zvest jim pomagač. Vendar rati stroj šivalni, pridno, urno ga vrti. Zvesto in pa pridno dela, da se z delom preživi.

Rešitev besednih ugank v zadnji številki:

I. Senca. II Misli.

Nagrado je dobila:

Marija Brešjani, gostilničarka v Štanjelu na Krasu.

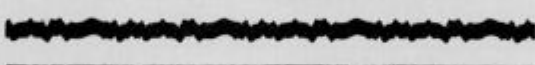

Loterijske srečke.

Dunaj, 15. julija	8	51	89	21	4
Gradec, 15. julija	56	44	78	67	76
Trst, 8. julija	77	76	87	16	9
Linc, 8. julija	81	47	51	29	80

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 3. avgusta 1905.

Karlovarski želodčni in prebavni prašek

a poprovo meto, zakonito zajamčeno, ima prijeten okus. Je zdravniško priporočen in se uporablja pri nerodni prebavi, kroničnem želodnem kataru, krčih v želodcu, zgagi, gorecni, pehanju, slabem okusu, bljuvanju, pomanjkanju slasti. Če se rabi vstrajno, prenehajo vse želodčne bolezni. Prilagodna pisma dobajajo vnak dan.

Cena: Ena škatlička 2 kroni.
pri šestih škatlicah franko.

Izdeluje in razpošilja: **lekarna pri medvedu v Mor. Schöobergu 47.** Dobiva se skoro v vseh lekarnah; kjer ni zaloga, naj se naroča naravnost 857 D (13—8)

V predilnico in tkalnico v Litiji se sprejme večje število delavk v trajno delo za prav dobro plačo.

Glasom naših izplačilnih knjg morejo zasluziti izurjene delavke 12 do 16 K na teden, a tudi do 24 K in več. — Poleg tega dobe samske deklice, v kolikor je prostor na razpolago, brezplačno stanovanje v prostornih spalnicah, kjer je odmenjena za vsako osebo ena postelja s predalom, ki se zapre. Poleg tega jim je na razpolago svečava in kurjava ter del vrta za zelenjavo in cvetice. — Osebam, ki stanujejo več kot 10 km oddaljeno od Litije, se predujemoma izplačajo potni troški, ki jih pa ni treba vrstiti oni delavki, katera vztraja vsaj 3 mesece v delu — Z hleva se, da se prinese pravilno izgotovljena delavska knjižica ter pri mladoletnih osebah dokazilo o 1439 D 4—1 dopolnjenem 14 letu.

Friderik Hofmann-a naslednik.

Franc Keber

urar in trgovec z zlatino in srebrnino
Dunajska cesta št. 12, Ljubljana.

Priporočam svojo bogato zalogo natančno preizkušenih žepnih ur, na pr. zlatih, srebrnih, nikelnastih in jeklenih. Raznovrstnih stenskih ur. 1135 14 4

V veliki izbiri verižic, obeskov, poročnih in drugih prstanov, uhanov, murčkov, zvezdic.

Za vsako uro se 2 leti jamči.

Franc Stupica

v Ljubljani Marije Terezije cesta 1 (zraven Figovca)

trgovinaz železnino, poljedelskimi stroji in špecerijskim blagom,

priporoča:

Portland- in Romancemet, železniške šine in traverze za oboke, storjo za strope, strešni klej in izolirplošče, razne štedilnike, peči, kovanje za okna „Patent Austrija“, železno pocinjeno in cinkasto počevino, mreže za sejanje peska, mreže in bodečo žico za ograjo, ter vse druge stavbene potrebščine, tehtnice in uteže, vodne žage, nagrobne križe, samokolnice, orodje za mizarje, tesarje, kolarje, ključavničarje in kovače.

Navadne in stranske (Flügel) pumpe, pumpe za gnojnico, železne, pocinjene in svinčene cevi za napeljavo vode.

Ročke za mleko, stroje za posnemanje mleka, vso opravo za mlekarno, razno kuhinjsko opravo, lične ptičje kletke!

Velika zaloga slamoreznic, mlatilnic, gepeljnov, čistilnic, trijerjev, preš za grozdje in sadje, strojev za košnja, plugov in bran. Preproge za vozove, svetilke za kočije!

Semena za poljedelce, poljski mavec svetovnoznani redilni prašek za živino, korenine in fibris za izdelovanje ščeti in čopičev.

Vedno sveže špecerijsko blago in rudniške vode. 471 D (12—9)

Podružnica v Kolodvorskih ulicah nasproti „Tišlerju“.

Novi sejmi!

v Mokronogu na Dolen'skem se vršé vsak prvi četrtek vsacega meseca za vsake vrste svinje, in potem dva nova letna in živinska sejma in sicer prvi na soboto po prazniku „Srca Jezusovega“, kateri pade letošnje leto na 1. julija, in drugi sejem tretjo soboto v mesecu septembru vsacega leta.

351 D 8—6

378 D 20-8

Samo 6 dni!

Havre-New-York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki
Francoska prekomorska družba.
Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezpl. pojasnila daje edino
oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARDA

v LJUBLJANI, Dunajska cesta 18,
nasproti znane gostilne pri „Figovcu“.

Vhodna vrata

za prodajalno 1378 D 1-1

s kompletnimi izložbenimi okni ter zrcalnimi šipami se ceno prodajo pri

Alojziju Persché

Pred škofijo 21, Ljubljana.

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!

Pozor! Čitaj!
Slabemu moč!

BOLESTNOM ZDRAVLJE. SLABOMŪ JAKOST.

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospejujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzolino in vse druge bolezni, ki vsled

mrzlice nastajajo. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron: zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: **Peter Jurišić, lekarnar v Pakracu št. 103, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzetjem. 1421 D 10-1

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): **12 stekleničic** (1 ducat) **5 K**, **24 stekleničic** (2 ducata) **8 K 60 v**, **36 stekleničic** (3 ducati) **12 K 40 v**, **48 stekleničic** (4 ducati) **16 K**, **60 stekleničic** (5 ducati) **18 K**. Manj od 12 stekl. se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodenju, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolečinah. — Cena je sledeča (franko na vsako pošto): **2 originalni steklenici 3 K 40 v**; **4 originalne steklenice 5 K 80 v**, **6 originalnih steklenic 8 K 20 v**.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 103, Slavonija.

Radi pomanjkanja prodora prodaja se več

slamoreznic

mlatilnic

en gepelj, in več drugih poljedelskih strojev za zelo nizko ceno.

A. Sušnik

trgovina s specerijo in koledarnino, Ljubljana, Zaloška 1340 D cesta. 6-2

Naprodaj je 1336 D 2-2

malo posestvo

obstoječe iz polja enajst birmov posevke, dobro zaraščena goveda, hiše in gospodarskega poslopja. Redi se lahko troje gorov in 6-8 praščev. — Posestvo se nahaja v dobrem stanju, lepo v samoti, le pol ure od Pilberka proti Dravi blizu ceste. Prosta se zavoljo bolehnosti. Več posevke Ignacij Capuder p. d. Skopjar, p. Pilberk, Sp. Koroska.

Organist in cerkvenik

se išče. Plača 500 K na leto. Otenjeni in rokodelci imajo prednost. Prosto stanovanje in mnogo postranskega zaslužka. — Župni urad Sv. Križ nad Jesenicami na Gor. 1392 D 2-1

Čitaj! Naročil Ne bo Ti žali

Ljubljana

Pred Skofijo 3.

Josip Kordin

Ljubljana

Pred Skofijo 3.

priporoča

svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen

kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, esparsete, velikanske rumene, rudeče in bele pese, in korenje za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, mešana za suho in mokro zemljo najboljša krma za živino in konje, jesenski repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen, po nizkih cenah.

Poštnim potom izvršujejo se naročila točno in solidno.

481 D 12-9

Prave **Roskopf-ure**
6 mesecev na poskušnjo.

Nikelnasta ali jekl., sist.
Roskopf . . . . . gld. 1-50
Strapaz-Roskopf s plomb. 2-
Z dvojnimi plaščem 3-40
Zlato-Double (kak. zlato) 3-50
Prava srebrna z enojnim plaščem 3-
Z dvojnimi plaščem 4-
S tremi močnimi plaščmi 5-
Navedene ure z relief-sliko Dev Marije, dalje državnim orlom, oračem in konjem 10 kr. več.

Stenska ura z godbo.

71 cm visoka, igra sama s najlepše pesmi, valčke in koračnice. . . . . gld 6-
Brez godbe. 4-
Z bitjem 4-50
Z bitjem, podobnim zvo- novim 5-
Nikelnaste budilke 1-
Z dvema zvoncema 2-
Z godbo 4-25
Ure s kukavico 3-40

Prava srebrna **remontoir-ura**

c. kr. puncirana za gospode, dame in dečke.
Z enojnim plaščem . . . . . gld. 3-
Z dvojnimi 4-
Z zlatimi robovi 5-
S 3 močnimi plaščmi 6-
14 kar. zlata . . . . . od 8-
14 kar. zlata verižice od 10-
Srebrne verižice . . . . . od 90
Uhani in prstani v največji izbiri po tovarniških cenah.

3 leta pismeno jamstvo. Za neprimerno denar nazaj. Razpošilja se le po povzetju.

„Pri veliki tovarni ur“, Maks Böhnel, urar, Dunaj IV., Margarethenstrasse 38.

5-1 Dobavitelj c. kr. državnih uradnikov. Ustanovljena 1840. Zahtevajte moj velik cenik. s 1000 slikami zastonj in poštne prosto. 1422

Zahtevajte pri nakupu

1321 D 18-2

Schicht-ovo štedilno milo

Varstvena znamka.

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

z znamko jelen.

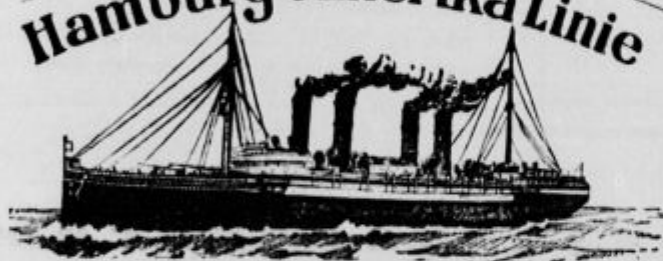
Ono je

zajamčeno čisto lu brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Hamburg-Amerika Linie

775 D Zastopnik: 17-7

FR. SEUNIG
Ljubljana

Dunajska cesta 31, zraven šrange.

Vožnja samo 6 dni.

Vsakovrstna pojasnila glede vožnje, kakor tudi preskrbitev priporočilnih kart družbe „Sv. Rafaela“ točno in brezplačno.

Obrtna
Akademija Friedberg
pri Frankfurtu o. M.
politehn. zavod
za strojne, elektro- in stavbene inženirje in arhitekte.
265 D 10-10

Suhe jedilne

gobe

(Ia. gosp. gobe) kupuje v vsaki množini v vrečah po 20—25 kg. **A. Šmyra**, Dunaj 17, Elterleinplatz 7. 1333 D 20-2

Katol. Bukvarna v Ljubljani

priporoča knjigo

Slovenska kuharica

ali navod okusno kuhati navadna in imenitna jedila.

Spisala in na svitlo dala Magdalena Pleiwels.

Peti pomnoženi natis z okoli 70 str. obsegajočim, po *M. Lavtišar sestavljenim dodatkom*. Cela knjiga ima VIII. in 400 strani. — Cena K 3[—], elegantno v platno vezana 3 K 60 vin., po pošti 20 vin. več.

Vsestransko pripoznana kot najboljša kuhinjska knjiga.

Dobiva se po vseh knjigarnah.

Žrtev spovedne molčečnosti

Urlo zanimiva resnična povest iz najnovejše dobe na Francoskem. Knjiga v obsegu 261 strani stane s poštnino vred K 2:10 in se dobiva v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Ohranitev zdravega želodca

tiči največ v ohranitvi, pospeševanju in v uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega zaprtja. Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujujoče in prebavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmerne, slabe diete, prehlajenja, in zoprnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je *dr. Rose balzam za želodec* iz lekarne **B. FRAGNERJA** v PRAGI.

1/2 steklenica 1 K, 1 steklenica 2 K.

SVARILO!

Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

lekarna **B. FRAGNER-JA** v PRAGI,

c. in. kr. dvornega dobavitelja

„pri črnem orlu“

Praga, Malá Strana, ogeľ Nerudove ul. 203.

Po pošti razpošilja se vsak dan. Proti vpošiljavi K 2 56 se pošlje velika steklenica in za K 1 50 mala stekla na vse postaje avstro-ogerske monarhije poštine prosto.

Zaloge v lekarnah Avstro-Ogerske, v Ljubljani se dobiva pri gg. lekarjih: **G. Piccoli**, U. pl. Trnkóczy, **M. Mardetschláger**, **J. Mayr**. 431 b (20-10)

Slovenci!

le
v domačo trgovino

pri 479 D 19 9

sv. Cirilu In Metodu

sv. Cirilu In Metodu

v Ljubljani, Lingarjeve ulice 1

nasproti loteriji

kjer se dobiva fino moško sukno, najnovejše volneno blago za ženske obleke. Najnovejše rute vseh vrst. Bela in rujava kotenina

po zelo nizkih cenah.

Poštena in prijazna postrežba.

Zahvalj. se za doslej izkazano zaupanje.

Zahvalj. se za doslej izkazano zaupanje.

Pozor Amerikanci

in vsi, ki prihajate v Ljubljano, na novo trgovino in zalogo izgotovljenih

moških in ženskih oblek

domačega izdelka. Velika zaloga sukna, obuval, srajc, klobukov, kovčegov (kofrov), robcev, šerp itd. po zelo nizki ceni. Trgovina se nahaja tik dobro znane Tišlerjeve gostilne v Kolodvorskih ulicah 26. Kdor je kupil enkrat, pride vedno rad.

278 D 24-10 **Marija Rovšek**, trgovka

Ceno Češko posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 9 60, boljše K 12 —, belega, jako mehkega, skubljenega K 18 —, kron 24 — snežnobelega, mehkega, skubljenega K 30 —, kron 36 —. Polija se franco proti povzjetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.

Benedikt Sachael, Lebes 159
817 p. Plzen na Češkem

Izjava.

Podpi-sani obzalamem, da je vsled moje nepremišljene trditve, da sem prejel odlepljeno pismo, nas ala govorica, ki se sedaj širi po naši šupnji, in zajedno izjavljam, da nikakor ni bil moj nameni žaliti tukajšnjega c. kr. poštnege urada ozir. nje upraviteljice. 1436 D 1

Janez Škof, gostilničar.
Zaklanc p. Horjulu.

1003 D 24-17

Popolno prepričanje,

da je lekarnarja Thierry-a Balsam in centif. maslo p. vseh notr. boleznih, influenc, katarh, krčih in vsehjih vseh vrst, slabostih, motenj v prebavi, razah, abscessih in tesnih poškodbah itd. nedosežno vspešno sredstvo. Vam pojasni pri naročilu balsama ali na željo posebej brezplačno pošlana kuflička s tisoč lavr. zahvalnih pismih kot domači svetovalec. 12 maj ali 8 dvojnih stekl. balzama 6 kron. 60 majih ali 30 dvojnih steklenic K 15. — Dva lončka centifoljskega masla franco 8 K 100 v. Prosim zasloviti na lekarnarja A. THIERRY v Pregradi pri Rogaski-Nišini. — Posar. in razprod. posar. se sodaljsko zasledujejo.

Naprodaj je iz proste roke 1428 D (1)

posestvo

iz Tolčan št. 6, občina Zagradec pri Lužemberku e vsem orodjem in živino. Meri 29 oralov. Cena okoli 14.000 K. — Kupci naj se oglasijo pri Janezu Hočevar iz Tolčan šte. 5, p. Zagradec, Dolenjsko.

2. dobra poštena fanta

v starosti od 17. do 35. leta se sprejmeta kot slugi v bogoslovno slemenitje v Senju, Hrvaški. Hrana in stanovanje prista, plača 8 glid. v dovoljnih slučajih tudi 10 glid. Kdor vstraja v službi najmanj pol leta, povrnejo se mu tudi potni stroški. Ponudbe, ki se jim mora priložiti priporočilo domačega gosp. župnika, je poslati do 15 avgusta na ravnateljstvo bogoslovnega slemenitja. Senj. 1400 D 2-1

Takol se sprejme **krepak fant** kot

cerkveni pomočnik

Več se izve pri **Davorin Cvenk-u**, organistu v Škofji Loki. 1437 D 1-1

Koverta s firmo in **trgovske račune** priporoča **Katoliška tiskarna**

Prava Ciril in Metodova kavina primes katero priporoča **Prva Jugoslovanska tovarna za kavine surgate v Ljubljani.**

Majcenejša vožnja v Ameriko.

„Amerika“.

E. Kristan oblasiveno koncesijonirana potovalna pisarna

za **Ameriko**

v Ljubljani, Kolodvorske ulice 41 (18-7) (na dvorišču.) 468 1)

„Amerika“.

Majcenejša vožnja v Ameriko.

Cementna zarezna stesna opoka iz portland-cementa in peska

Streba prihodnosti. Patentirana v 30 državah.

Edini izdelovatelj za Kranjsko **Janko Traun** izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani.

Lepa priložnostna darila!

Krasna darila za raz prilike kakor ure, verižice, kr.žce, obeske, prstane, zapestnice, sploh najrzičnejšo zlatino in srebrnino v modernem secesionističnem slogu po najnižjih cenah priporoča p. n. občinstvu, **Fran Čuden** urar in trgovec v Ljubljani, Prešernove ulice, filijalka na Mestnem trgu. 256 52-27. Novi ceniki tudi po pošti brezplačno.

Hočete imeti čedno vežo in hodnike v hiši? Oskrbite si cementne plošče

katero dobite po nizkih cenah, kakor nih niste vajeni, v raznih barvah in vzorcih po 3 do 6 K loco Ljubljana za 1 m². Cementne plošče so izvrsten tlak za cerkve, zakr. stije, za kuhinje; močnejše tudi eleganten trotuar za pred in okoli hiše in cerkva. Dalje priporočamo podjetnikom in slavnim cestnim odborom **cementne cevi** (10-40 cm notranje svetlobe) in drugo cementno blago.

Andrej Zajc

cementarna na Pešati, pošta Dol Lusstal. Vzorec v naravi na zahtevo!

VINO

rdeče (cviček) po 19 do 23 kr. liter, belo (cekinast barve) po 24 kr. postavljeno na kolodvor Vičenc-Krško, ima naprodaj vinska zadruga v Leskovci pri Krškem. Kdor ga vzame več kot 10 hl, ga dajo še veliko ceneje. Dobit: ga lahko, kol kor ga ravo potrebujete. Vino je čisto kot sonce. V naših krajih je zdaj že malo vina, zato se bo na leto vino silno podražilo. Da dobite zares pravo pristno dobro kapljico, na to se lahko zanesete, ker ima vse v rokah g. kaplan Franc Vrhovec; lahko tudi kar njemu pišete. Sodov za sedaj še ne moremo veliko posojevati; radi pa vam pošljemo pokušnjo od vina, če želite. 1420 D (1)

Tiska: „Katoliška Tiskarna.“